

Noslēdzies jauno mākslinieku plenērs Preiļos

Novērojot tā egle parkā ir sarkana, bet māja zila? Šādi un līdzīgi jautājumi radās izstādes apmeklētājiem, aplūkojot daudzos jauno mākslinieku darbus pie kinoteātra «Ezerzeme». Izstādi apmeklēja vairāki simti preiļiešu un ciemiņu. Foto: M.Rukosujevs

Vakar, 12. jūlijā, ar plašu izstādi Preiļos pie kinoteātra «Ezerzeme» noslēdzās Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles studentu un Rēzeknes mākslas vidusskolas vizuāli plastiskās nodaļas audzēkņu vasaras plenērs.

Vairāki desmiti topošo mākslinieku no 1. līdz 12. jūlijam gleznoja Preiļu parka ainavas, pilsētas ielas, namus un cilvēkus, radot apkārtnes ne tikai interesi, bet arī romantisku un radošu noskaņu. Kā plenēra noslēguma izstādes atklāšanā teica Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs, atšķirībā no tiem pilsētas ciemiņiem, kas ierodas pie mums ar skaļumu, jautrību un dažādām aktivitātēm, jauno mākslinieku klātbūtne radīja pavisam savādāku gaisotni, viņi bija nopietni, darbīgi un ar savu divu nedēļu veikumu apliecināja, ka Latgalē aug talantīga un daudzsoļa gleznotāju paaudze. Bagātīgais darbu klāsts, kas skatāms izstādē, lai kļūst par stimulu novada jauniešiem attīstīt sa-

vas spējas un talantus.

Ar sirsnīgiem pateicības vārdiem pie apmeklētājiem izstādes atklāšanā vērsās Rēzeknes mākslas vidusskolas zīmēšanas pasniedzēja Lūcija Puplovska, kura kopā ar savu kolēģi Anatoliju Zelču ievadīja savus audzēkņus gleznošanas brīvā dabā noslēpumos.

Bez jebkādas liekulības un no sirds atzīstam, ka Preiļi mūs ļoti pārsteidza ar savu sakoptību, zaļumu un puķu bagātību, ar lielpilsētas mieru cilvēkos un to, ka te nav jūtams provinciālisma gars, — teica Lūcija Puplovska. Viņa arī atzina, ka tas pēc ilgiem gadiem ir pirmais plenērs Latgalē, iepriekšējie notikuši Saulkrastos, Mazirbē, Susējas upes krastos, bet nekur uzņemšana nav bijusi tik sirsnīga un cilvēku atieksme tik labvēlīga kā Preiļos. Pedagoģe aicināja izstādes apmeklētājus aplūkot darbus un paskatīties uz savas pilsētas ierastajām ainām savādākā acīm.

Fakts, ka plenērā darbojās gan Latvijas Mākslas akadēmijas, gan Rēzeknes mākslas vidusskolas dažādu kursu au-

dzēkņi, liecina par jauno mākslinieku dažādajām prasēm un iemaņām, taču tāpēc kāds no darbiem nav mazāk vērtīgs vai nopeļams.

Izmantojot izdevību, «Novadnieks» par plenēra iespaidiem lūdza pastāstīt vairākiem topošajiem māksliniekiem. Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles gleznošanas nodaļas students Jānis Plivda, kura dzimtās mājas ir tepat Preiļu novadā, atzina, ka viņam bijis patīkami klausīties vienaudžu atzinīgos vērtējumus par dzimto pilsētu. Es vienmēr strādāju ražīgi, arī šoreiz man tapuši daudzi darbi, jo gleznojot kāvējos pilsētā pat līdz desmitiem vakarā, teica Jānis un piebilda, ka drīz nāksoties domāt jau par diplomdarba veidošanu.

Jāņa kursabiedrene, rēzekniete Ieva Zepa plenērā vairāk gleznojusi pilsētas centru, kā arī raksturīgākās Preiļu vietas — baznīcu, kapelu, pili, un ir pārliecināta, ka rēzekniešiem būtu jāsāk nopietni domāt par to, vai tiešām Rēzekne ir Latgales kultūras centrs, kā līdz šim tiek uzskatīts. Ilga Barkāne ir no

Ludzas rajona un pašlaik beigusi Rēzeknes mākslas vidusskolas 1. kursu. Ilgu visvairāk Preiļos pārsteigusi cilvēku lielā un neviltotā interese par māksliniekiem. Savu pirmo vasaras plenēru viņa uzskata par labu skolu, kas ļāvusi mācību gada laikā iegūtās teorētiskās zināšanas pielietot praksē. Mēs vēl neesam mākslinieki, bet gribam tādi kļūt un tāpēc cenšamies, teica Ilga.

Divas nedēļas pagāja ātri. Jau šodien plenēra dalībnieki devušies uz Līvānu novada Jaunsilavām, kur vairākas dienas gleznos Līvānu skatus un Daugavas ainavas. Taču Preiļos paliks daudzi jauno mākslinieku darbi, kurus viņi dāvāja saviem saimniekiem un sponsoriem. Preiļu Valsts ģimnāzija un Preiļu novada kultūras centrs varēja izvēlēties 10 gleznas katrs, pa vienai gleznai tika uzdāvināts arī Preiļu novada domei un akciju sabiedrībai «Preiļu siers», bet divas gleznas papildinās Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondus.

L.Kirillova

Laikrakstu «Novadnieks» augstam un pārējiem gada mēnešiem jūs varat abonēt

līdz 27. jūlijam un vinnēt

IU «Volkovs», IU «Arka», V.Šoldres IU, veikala «Astra», veikala «Ģimenīte», IU «Komar Karate Klubs Aglona», SIA «Salang - Preiļi», «Unibankas», IU «Afrodites dārzs», IU «Paula 3», «Grindeks», SIA «LETIGLAS» un «Lattelekom» balvas.

Cienījamie siera rūpnīcas mikrorajona iedzīvotāji!

Sakarā ar to, ka jūsu rajonā slēgts «Preses apvienības» kiosks, turpmāk laikrakstu «Novadnieks» varat iegādāties veikalā «Izvēle» Daugavpils ielā 62.

ZIŅAS

Nodarbinātības dienesta filiālei jauns vadītājs

Kopš 17. jūnija bezpeļņas organizācijas valsts akciju sabiedrības «Nodarbinātības valsts dienests» filiāli «Preiļu centrs» vada Tāivaldis Saulīts. Šajā amatā Tāivaldis Saulīts iecelts konkursa kārtībā. Līdz šim filiāles vadītājas pienākumus veica Anita Anspoka. Tagad viņa iecelta par filiāles vadītāja vietnieci.

Tāivaldis Saulīts pirms stāšanās jaunajā amatā nodarbojās ar lauksaimniecību sev piederošā zemiņu saimniecībā Rušonas pagastā.

Amatnieku biedrība rīko vasaras kursus

Preiļu Amatnieku biedrība rīko vasaras kursus keramikā, pišanā un prievīšu aušanā, kas paredzēti gan pieaugušajiem (no 22. līdz 26. jūlijam), gan arī bērniem (no 1. līdz 8. augustam). Kursi notiks gan brīvā dabā, kur pinēji varēs apgūt iemaņas arī vasarā pieejamu materiālu izmantošanā, piemēram, pinot salmu cepures, gan arī keramikas darbnīcā. Kā informēja Preiļu Amatu un harmoniju centra direktore Monika Livdāne, vasaras kursi paredzēti ar mērķi dot priekšzināšanas un pārbaudīt interešu noturīgumu, lai rudenī varētu uzsākt ilgstošākus un pamatīgākus nodarbības. Tuvāka informācija pa tālruniem 6393435, par keramiku — 53 22946, par pišanu — 53 22413.

Amatnieku biedrībā notika arī kopsapulce un valdes vēlēšanas. Par valdes priekšsēdētāju ievēlēts koka darbu meistars Guntars Ormanis. Līdzšinējai Preiļu amatnieku biedrības valdes priekšsēdētājai Monikai Livdānei beidzās biedrības statūtos paredzētais pilnvaru termiņš.

Saņem sertifikātus par teicamām biznesa zināšanām

Ekonomiskās izglītības sabiedriskā organizācija «Junior Achievement – Latvija» un «TELE 2» bija izsludinājusi konkursu «Biznesa cerība 2002» jauniešiem, kuri apguva biznesa ekonomiskos pamatus un pretendēja uz «Biznesa pamatu» pilno sertifikātu. Tā saņemšanai bija nepieciešami augsti rezultāti eksāmenā, darbs skolēnu mācību firmā, datorspēles MESE apgūšana, biznesa plāna izstrādāšana.

Tika apbalvoti 100 labākie Latvijas skolēni. Viņu vidū bija arī Preiļu Valsts ģimnāzijas 3. komerc-kursa absolventi Gatis Liepiņš un Sergejs Jekimovs, Preiļu 2. vidusskolas absolvente Natālija Brice. Viņi ieguva titulu «Biznesa cerība 2002», kā arī mobilos telefonus «Siemens» ar TELE 2 pieslēgumu.

Balvas pasniegšana notika uz kuģīša «Liepāja» brauciena laikā pa Daugavu. Tika atzīmēti arī 27 Latvijas skolotāji, kas sagatavojuši šos skolēnus, tajā skaitā Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotāja Elita Jermolajeva un Preiļu 2. vidusskolas skolotāja Alīna Andrejeva.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

«Milda» kuģo jau gadu

Otrdien pagāja gads, kopš ar Latvijas karogu masīva ceļojumu apkārt pasaulei sāka jahta «Milda», apņemoties veikt vismaz 40 000 jūras jūdžu. Jau ir šķērsojis Klusais okeāns un «Mildas» ekipāža tuvojas Austrālijas krastiem. Māri Gaili kādā no ostām sagaidīšot viņa dēli Mārtiņš un Gatis.

Rīga — 22. dārgākā pilsēta pasaulē

Pasaules dārgākās pilsētas ir Honkonga un Maskava, bet Rīga dārgāko pilsētu sarakstā ir 22. vietā, liecina pirmdien publicētais pētījums. Dārgākās Eiropas Savienības pilsētas ir Londona un Kopenhāģena. Pētījums aptver 144 pilsētas, salīdzinot 200 preču un pakalpojumu cenas, ieskaitot īri, pārtiku, apģērbu, mājāsaimniecības preces, transportu un izklaidi.

Latvija pievienojas Starptautiskajai krimināltiesai

Ārlietu ministrija pagājušonedēļ ANO ģenerālsekretāram iesniegusi Starptautiskās krimināltiesas (IKT) statūtu ratifikācijas dokumentu. IKT statūti, kas stājas spēkā 1. jūlijā, Latvijai kļūs saistoši no 1. septembra. Tādējādi mūsu valsts pārstāvji septembra sākumā varēs piedalīties IKT pirmajā asamblejā, un Latvija kļūs par IKT dibinātāju. Starptautiskā krimināltiesā, kuras darbību plānots sākt nākamgad, būs pirmais tribunāls, kam būs tiesības pasaules mērogā vajāt kara noziegumus, genocīdā un citos būtiskos cilvēktiesību pārkāpumus apsūdzētās personas.

Lauksaimnieki ražo vairāk

Šī gada maijā, salīdzinot ar aprīli, ir pieaudzis lopkopības produktu — gaļas, piena un olu — ražošanas apjoms visu veidu saimniecībās Latvijā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes informācija. Maijā sarazotas 7 500 tonnas gaļas, kas ir par 300 tonnām vairāk nekā aprīlī jeb par 700 tonnām vairāk nekā pērn maijā. Sarazotā piena apjoms maijā, salīdzinot ar aprīli, ir pieaudzis par 18 100 tonnām un bija 88 600 tonnas.

Partiju mikslis

Par Muļķu partijas atjaunošanu ar nosaukumu «Tie paši vēzi citā kultūrē» paziņoja tās līderis Jānis Vilnītis. LETA ziņo, ka 15. jūlijā Kronvalda parkā notiks partijas dibināšanas kongress.

Daugavpils mēra Riharda Eigima vadītā partija «Latgales gaisma» Zemgales apgabalā paredzējusi vienoties par kopēja saraksta veidošanu ar reģionālo Zemgales partiju, kuras mītnes vieta ir Jelgavā.

«Latvijas ceļš» apstiprinājis deputātu kandidātu secību vēlēšanu sarakstos. Kopā vēlēšanās startēs 56 deputātu kandidāti. Latgalē — 17. Visos vēlēšanu apgabalos ar pirmo numuru startēs Ministru prezidents Andris Bērziņš. Pirmo sešnieku ar maziem izņēmumiem veido Indulis Bērziņš, Karina Pētersone, Anatolijs Gorbunovs, Kristiāna Libane, Ivars Godmanis. Latgales sarakstā no Preiļu rajona ar trīspadsmīto kārtas numuru kandidē Ilmārs Meluškāns.

Uzmanieties no latvāņiem!

Naktī uz ceturtdienu Valsts apdegumu centrā ievests šogad pirmais latvāņu upuris Latvijā. Tā ir kāda sieviete no Aizputes, kura ar augiem neko nav darījusi, bet tikai gājusi cauri to laukam. Sieviete ir plaši no latvāņu sulas gūti sejas, kakla, krūšu un elpošanas ceļu apdegumi. Kodīgās latvāņu sulas izraisītie apdegumi ir ļoti sāpīgi. Pērn ar tādiem apdegumu centrā ārstējās 10 cilvēki. Jau pagājušajā gadā Zemkopības ministrija sāka meklēt veidus, kā cīnīties ar padomju laikā kā lopbarības augu ievesto kaitēkli. «Lāču stabuļu» platības Latvijā aizņem 11 000 ha un katru gadu pieaug par 10%.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMĒ

10. jūlijā notika Preiļu novada domes kārtējā sēde.

Izdarīti grozījumi budžetā un speciālajā budžetā

Novada domes deputāti izdarījuši izmaiņas šī gada budžeta izdevumu daļā. Izpildvaras un likumdošanas varas institūcijām paredzētais finansējums samazināts par 13 000 latu, bet izdevumi neparedzētiem gadījumiem — par 580 latiem. Papildus finansējums paredzēts budžeta sadaļās «Sabiedriskā kārtība un drošība» — 6000 lati, «Izglītība» — 580 lati un «Brīvais laiks, sports, kultūra un reliģija» — 7000 lati.

Izmaiņas izdarītas arī novada domes speciālajā budžetā, kur ieņēmumu un izdevumu daļa palielinājusies par 65 000 latu.

Apstiprināts gada publiskais pārskats

Pamatojoties uz likuma «Par pašvaldībām» 14. pantu, kurš nosaka, ka pašvaldībām līdz nākamā gada 1. jūlijam jāsaprot un jāpublicē gada publiskie pārskati, lai informētu sabiedrību par iestādes darbības mērķiem un rezultātiem, kā arī piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietošanu iepriekšējā gadā, deputāti apstiprināja Preiļu novada domes publisko gada pārskatu par 2001. gadu.

Par pašvaldības iepirkumu

Lai gan Aizkalnes katoļu baznīcas ieejas kāpņu baznīcas dārzā remonts jau pabeigts, deputāti tikai tagad apstiprināja pašvaldības iepirkuma cenu aptaujas protokolu, kurā pasūtījums tika piešķirts SIA «Preiļu celtnieks».

Apstiprināts arī cenu aptaujas protokols par siltummezglu piegādi un uzstādīšanu. Tikuši saņemti četri piedāvājumi, par cenu aptaujas uzvarētāju atzīts SIA «Preiļu santehniks», kas piedāvāja trīs līguma variantus. Būvdarbu līguma cena — 45 588,38 lati.

Atkārtoti lēma par katlu mājas privatizāciju Aizkalnē

Novada domes deputāti atkārtoti lēma par Aizkalnes ciema katlu mājas privatizācijas projekta apstiprināšanu (pirmo reizi šo jautājumu domes sēdē skatīja šī gada 14. maijā). Šoreiz katlu mājas privatizācijas projekts tika apstiprināts. Pirmpirkuma tiesības tika atzītas katlu mājas tagadējam nomniekam — zemnieku saimniecībai «Smiltaine».

Piešķir līdzfinansējumu

Sakarā ar to, ka Vides aizsardzības fonds ir atbalstījis projektu «Skolas ir tās, kuras uzskā sadzīves atkritumu šķirošanu Preiļu novadā», deputāti nolēma piešķirt līdzfinansējumu 775 latu apmērā šī projekta īstenošanai. Šie līdzekļi tika iedalīti no speciālā budžeta dabas resursu nodokļa sadaļas. Projekta realizēšanai Preiļu rajona padomes darba grupas sastāvā darboties deleģēts novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs.

No amata atbrīvo izpilddirektoru

Deputāti izskatīja Preiļu novada domes izpilddirektora Ilmāra Ziemeļa iesniegumu un atbrīvoja viņu no ieņemamā amata sakarā ar to, ka no šī gada 1. jūlija viņš uzsācis pildīt SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētāja pienākumus.

Grozījumi saistošajos noteikumos

Deputāti izdarīja grozījumus 2001. gada septembrī apstiprinātajos saistošajos noteikumos «Par pašvaldības nodevām Preiļu novadā». Izmaiņas skar vēlēšanu aģitācijas reklāmu, izkārtnu, sludinājumu un citu ar vēlēšanu aģitāciju saistīto informatīvo materiālu izvietojumu. Noteikts, ka Preiļu pilsētā Tirgus

laukumā par katru reklāmas vietu (līdz A2 formātam) jāmaksā 50 lati mēnesī. Pārējā novada teritorijā par katru šādu reklāmas vietu būs jāmaksā viens lats dienā.

Izskatīti iesniegumi

✓ Atkārtoti izskatīts Latvijas Sarkanā Krusta Preiļu rajona komitejas priekšsēdētāja Viktorijas Upenieces iesniegums par papildus līdzekļu piešķiršanu. Deputāti nolēma novada asins donoru atbalstam piešķirt 254 latus.

✓ Dome atbalstīja pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktora Antona Krišāna šī gada februārī saņemtos iesniegumus un nolēma piešķirt 623,24 latus dzīvokļu parādu segšanai sociālā dzīvojamā fonda paplašināšanai atbrīvotajos dzīvokļos (līdzekļi paredzēti no novada domes budžeta sadaļas «Izdevumi neparedzētiem gadījumiem»). Piešķirti arī 272,70 lati dzīvokļu parādu segšanai pilsētas sociālajos dzīvokļos. Arī šī nauda paredzēta no neparedzēto izdevumu sadaļas.

✓ Izskatīta Latvijas politiski represēto apvienības priekšsēdētāja vietnieka Pētera Simsona vēstule un piešķirti 30 lati, lai Preiļu pilsētas politiski represētie varētu piedalīties Latvijas 4. Politiski represēto salidojumā Ikskilē. Salidojums notiks 20. jūlijā.

✓ 350 lati piešķirti kā finansālais atbalsts, izskatot sabiedriskās organizācijas «Siera klubs» valdes priekšsēdētājas Vandas Davidanovas vēstuli par Latvijas novada Siera dienas pasākumu rīkošanu 24. augustā Preiļos.

✓ Individuālajam uzņēmumam «Spektrs» (izpilddirektors Laimonis Vindels) izsniegta atļauja uzsākt saskaņotās darbus sadzīves tehnikas veikala atvēršanai grāmatu namā «Latgale». Tirdzniecības atļauju uzņēmums saņems pēc telpu nodošanas ekspluatācijā akta apstiprināšanas.

✓ Izskatīts firmas «Pacific Scientific Research and De-

velopment Company of Arsona, INC» pārstāvja J.Vaivoda iesniegums. Domnieki atļāva šai firmai uzsākt saskaņotās darbus par degvielas uzpildes stacijas Preiļos, Pils ielā 14-6 pārveidošanu par gaišo naftas produktu (motoreļļas) glabātuvu ar vairumtirdzniecības tiesībām, kā arī uzsākt komercdarbību. Arī šajā gadījumā darbības atļauju firma saņems pēc telpu nodošanas ekspluatācijā akta apstiprināšanas.

✓ Deputāti piekrita, ka zemes gabals Preiļos, Raiņa bulvārī 17 ar kopējo platību 3388 kvadrātmetri pāriet J.Zarāna individuālā uzņēmuma «Sizets» īpašumā.

Atļauj izvietot politisko reklāmu

Deputāti atkārtoti izskatīja partijas «Latvijas Brīvībai» priekšsēdētāja Odisēja Kostandas šī gada 27. maija vēstuli par politiskās reklāmas stendu izvietojumu Preiļos no šī gada augusta vidus līdz 4. oktobrim. Partija vēlas izvietot pilsētā aptuveni 30 stendus. Deputāti piekrita, ka partija «Latvijas Brīvībai» varēs izvietot 8. Sacīmas vēlēšanu kampaņas reklāmas stendus, bet to izmēri un noformējums vēl būs jāprecizē Preiļu novada domē pilsētas hitekta. Maksa par reklāmas stendu izvietojumu tiks noteikta saskaņā ar Preiļu novada domes saistošajiem noteikumiem «Par pašvaldības nodevām Preiļu novadā».

Būs pašvaldības pilnvarots pārstāvis

Pamatojoties uz LR Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas prasību, deputāti nolēma izsniegt pilnvaru Preiļu novada domes arhitektam Naurim Piļānam, kurš turpmāk būs pašvaldības pārstāvis un varēs parakstīt zemes robežu uzņēmējiem un robežu aktus.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirilova

«Ja uairs nav nekādas izejas,
tad tomēr izeja ir.
Tad vēl atliek risks.»
J.Greste

Problēmas sagādā mirušo cilvēku pārvadāšana

Šonedēļ Preiļu novada domes deputāti lēma par to, kā atmaksāt izdevumus par mirušo cilvēku nogādāšanu uz morgu. Līdz šim šādus pakalpojumus sniedza pašvaldības uzņēmums «Saimnieks» (līdz ar SIA «Preiļu saimnieks» izveidošanu — komunālās saimniecības nodaļā), kas arī bija iesniedzis domē rēķinu

un lūgumu apmaksāt izdevumus. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs, uzņēmumam ieteikts radīt izdevumus lūgt apmaksāt mirušo piederīgajiem, bet tiem, savukārt, nepieciešamības gadījumā griezties Preiļu novada domes sociālās palīdzības no-

daļā pabalsta saņemšanai. Komentējot situāciju, līdzsīnējā pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors Antonis Krišāns teica, ka problēmu ar mirušo cilvēku pārvadāšanu nevarot atrisināt jau vairāku gadu garumā. Uzņēmuma autotransportam nākoties mērot ceļu arī uz Daugavpili, tiek tērēts benzīns,

laiks, par mirušo tuviniekiem sniegto palīdzību nav samaksāti jau vairāki simti latu.

Lai situāciju atrisinātu, deputāti gatavo izmaiņas novada domes sociālās palīdzības nolikumā, kurā arī tikšot paredzēta izdevumu segšanas kārtība.

L.Kirilova

INFORMĀCIJA, REDAKCIJAS SLEJA

Kinobiļešu tēriņi atmaksājas

Regulāri un bieži apmeklējot kinofilmu demonstrējumus kinoteātri «Ezerzeme», divas jaunietes no Preiļiem ir saņēmušas kinoteātra vadības ieteikuma vēstuli, lai iekārtotos darbā SIA «Baltic Cinema» kādā no kinoteātriem Rīgā.

Šīs jaunietes ir Aija Lāce un Inga Lakševica, kas šovasar absolvēja Preiļu Valsts ģimnāziju. Patīkamo jaunu ģimnāzijas izlaiduma laikā publiski paziņoja kinoteātra «Ezerzeme» direktors Jā-

nis Zarāns.

«Baltic Cinema» ir uzņēmums, kam pieder filmu izplatīšanas tiesības Latvijā, kā arī trīs kinoteātri Rīgā, tā uzskāusi būvēt kinogigantu ar 14 filmu demonstrēšanas zālēm, kas būs lielākais ne tikai Baltijā, bet arī Ziemeļeiropā. Kinoteātra «Ezerzeme» direktors Jānis Zarāns šogad, kopīgi sadarbojoties ar «Baltic Cinema», īstenoja projektu, par kuru mācību gada sākumā tika paziņots Preiļu Valsts ģimnāzijā. Proti, tie treškursnieki, kuri viscītīgāk apmeklēs kino izrādes, par

ko liecinās viņu nopirktās, parakstītās un urnā iemestās kinobiļetes, saņems ieteikuma vēstuli, lai, gadījumā, ja studēs Rīgā un būs vajadzība piepelnīties, viņi varētu iekārtoties darbā «Baltic Cinema» kinoteātros. Tagad solītais ir izpildīts.

Kā Jānis Zarāns informēja «Novadnieku», viņš ir ievērojais, ka viscītīgāk kino apmeklē PVG audzēkņi un parasti tie ir treškursnieki. Rīgas kinoteātros darbā ir vajadzīgi jaunieši, kas labi orientējas kino pasaulē. Bez tam priekšroka tiek dota tādiem,

kuri var strādāt dažādās dienas stundās, kā, piemēram, studenti, kas strādā vakaros pēc lekcijām. Alga ir pietiekama, lai studējošā jaunieša ģimenei tā sniegtu atvieglojumu. Tāpēc konkurence uz darbu kinoteātros ir liela. Strādājošie studenti iegūst ne tikai ienākumus, viņi bez maksas vienlaikus var noskatīties katru jaunu filmu vai arī filmas laikā nodoties mācībām. Studējošie jaunieši lielākoties tiek pieņemti darbā par vietu ierādītājiem un biļešu kontrolieriem.

L.Rancāne

KĀ JŪTAS LATVIJAS MEŽI?

Daudz ugunsgrēku

Šogad Latvijā ir notikuši 885 ugunsgrēki. Liesmas skārušas 462 hektārus lielu platību, no kuras 439 hektāri ir meža zemes, tajā skaitā mežs – 378 hektāri, purvi – 46 hektāri, bet citas mežu zemes – 14 hektāri.

Visbiežāk ugunsgrēki ir

postījuši nelielas platības (līdz 0,5 hektāriem) meža zemes – 77 procenti gadījumā. Tikai divas degušas platības bijušas lielākas par 10 hektāriem. Visbiežāk ir dedzis Daugavpils virsmežniecības teritorijā – 286 ugunsgrēki. Vislielākā meža zemju platība ir cietusi

no uguns Rīgas Virsmežniecībā – 56 hektāru platībā.

Lielākie purvu ugunsgrēki (31 hektāra platībā) bijuši Liepājas virsmežniecības teritorijā, bet tieši mežs visvairāk ir dedzis Balvu virsmežniecībā (49 hektāri), kam seko Rēzeknes, Daugavpils un Rī-

gas virsmežniecības. Vismazāk ugunsgrēku bijas Saldus virsmežniecībā.

Preiļu virsmežniecības teritorijā līdz jūlija sākumam bija reģistrēti 10 ugunsgrēki, izdeguši pavisam 5,850 hektāri meža, tajā skaitā purvi deguši 0,700 hektāru platībā.

Garnadžu nodarītie zaudējumi mērāmi miljonos

Ļapat kā pagājušajā gadā, šogad patvaļīga koku ciršana visbiežāk notikusi privātpašnieku un lietotāju mežos (no 1. janvāra līdz 1. jūnijam – 1000 gadījumi), bet valsts mežos tikai 161 reizi. Valsts mežos nelikumīgi izcirsti 2 826 kubikmetri koksnes, bet pārējos mežos –

67 097 kubikmetri. Tā rezultātā valstij nodarīti 38 327 latu lieli zaudējumi, bet privātpašniekiem un lietotājiem nodarītie zaudējumi sasnieguši 1,64 miljonus latu.

Vislielākais meža pārkāpumu skaits šogad fiksēts Balvu virsmežniecībā – 108 gadījumi, bet vislielākie zaudējumi

nodarīti Ventspils virsmežniecības teritorijā esošajiem mežiem – 310 313 latu. Vismazāk meža zādžību bijis Ogres virsmežniecībā – tikai 14 gadījumi.

Preiļu virsmežniecības mežos šī gada piecos mēnešos konstatētas trīs valsts meža zādžības un 75 meža zagša-

nas gadījumi pārējos mežos. Valsts mežos nelikumīgi izcirsti 47 kubikmetri koksnes, bet pārējos mežos – 1908 kubikmetri, kas radījis materiālos zaudējumus attiecīgi 1002,33 un 25 669,01 latu apmērā.

Medniekiem darba pilnas rokas

Speciālisti uzskaitījuši, ka Latvijas mežos mīt 13 229 aļņi, tajā skaitā Preiļu virsmežniecības teritorijā esošajos mežos – 96 aļņu buļļi, 126 govīs un 80 teļi. Staltbriežu buļļu, govju un teļu skaits valstī ir lielāks – 22 954, bet Preiļu virsmežniecībā attiecīgi 37, 55 un 22. Taču viskuplākajā skaitā savairojušās stirnas – 79 622, no kurām pa Preiļu virsmežniecības medību laukiem klejo 852 stirnu āži un 1353 kazas.

Vēl Preiļu virsmežniecības

teritorijā ir 702 mežacūkas, 21 vilks un viens lūsis, 903 lapsas. Kuplā skaitā pie mums savairojušies arī zaķi, tiek lēsts, ka ir 863 pelēkie un 370 baltie garauši. Vēl statistika liecina, ka Preiļu virsmežniecības teritorijā ir 874 bebri, 302 ūdri, 759 jenotsuņi, 618 caunas, 257 āpši, 170 seski, 713 vāveres, 676 Austrijas ūdeles un 114 ondatras. Ogotājiem un sēpotājiem par mīerīnājumu var teikt, ka Preiļu virsmežniecības teritorijā nav manīts neviens lā-

cis. Izrādās, ka Latvijas mežos manīti tikai četri ķepaiņi, pa vienam Madonas un Rēzeknes virsmežniecībās, bet divi – Valmieras pusē.

Paredzams, ka medniekiem darba būs pilnas rokas un šaujamo ieroču stobri nesarsūsēs, jo 2002./2003. gada medību sezonā Preiļu virsmežniecībā drikstēs nometīt 60 pieaugušos aļņus un aļņu teļus. Iepriekšējā medību sezonā mednieki nošāvuši tikai 36 aļņus. Diez vai tiks izpildīts arī nometājamo stalt-

briežu limits, jo iepriekšējā sezonā nometīti tikai astoņi, bet šajā sezonā atļauts laupīt dzīvības 23 staltbriežu buļļiem, govīm un teļiem. Mūsu mednieki drikstēs nometīt arī 419 stirnu āžus un kazas, lai gan iepriekšējā sezonā pievarēja tikai 226 dzīvniekus. Vēl šogad ļauts nometīt 280 meža cūkas un 174 bebrus.

Pēc Latvijas preses materiāliem

Palielinātas koku ciršanas iespējas

Saskaņā ar jaunajiem koku ciršanas noteikumiem turpmāk Latvijā augošus kokus varēs cirst ne tikai pēc noteiktā ciršanas vecuma sasniegšanas, bet arī tad, kad valdošās koku sugas koki būs

sasnieguši noteikto caurmēru.

Atbilstoši likumdošanai tagad kokus meža zemēs galvenajā cirtē (arī kailcirtē) var cirst ne tikai pēc noteikta vecuma sasniegšanas. Atse-

višķās mežaudzēs pie noteiktas bonitātes (augšanas apstākļu labuma rādītājs) ar valdošo koku sugu — priedi, egli vai bērzu – galvenā cirtē ir atļauta arī pēc tās caurmēra sasniegšanas. Caurmēra

skaitliskā vērtība ir konkrēti noteikta katrai no minētajām koku sugām 1,3 m augstumā no sakņu kakla.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus katru darbdienu uzklaušosim pa tālr. 1-53-07056.

Kas no kā iznāk

Vasara savu laisko un mīlīgo dabu atklāj vienīgi atpūtniekiem, kam laimējies tikt atvaļinājumā. Pārējiem nav laika domāt ne par siltām, ne par aukstām jūrām, viens darāmais nav vēl beigts, kad jau citi darbi rindā sakrājušies. Sevišķi jau laukos. Vai arī tādā pusnaturaļi puspilsētnieciskā dzīvē, kādu dzīvo lielākā daļa provinces pilsētu ļaudis. Maz tādu, kas var iztikt ar savu oficiāli nopelnīto. Tāpat kā kolhozu laikos – ģimenes uzturēšanai vajadzīga piemājas saimniecība, ko tagad gan pareizāk saukt — zeme laukos pie vecmammām. Bet zeme laukos pie vecmammām nozīmē pamatīgu kaplēšanu, aršanu, vagošanu, pļaušanu, grabšanu, un tāpēc brīvdienās pilsētas ir tukšas, bet pirmdienās uz rokām vēl glabājas tik ātri neatmazgājams melnums no zemes darbiem.

Bet no tā, kas ar cerībām stādīts, rūpīgi kopts acu vai vēdera priekam, savu tiesu grib dabūt arī citi. Īpašnieks šausmās saķer galvu, kad kartupeļu laukā ierauga ne tikai violetus vai baltus ziedus, bet arī oranžo krāsu – Kolorādo vaboles. Biešu vagas apsēdušas melnu mušīņu kolonijas, kāpostu lapas aizdomīgi kustas ne tikai no vēja vien, rozēm uzmetušās laputis, plūmju kokos kārpainas lapas, bet ķiršiem zari kalst acu priekšā. Kad nav vairs spēka nešķīstēņus lasīt ar rokām, saimnieki apbruņojas ar lieliem bunduļiem uz muguras, kuros piepildīts indīgs šķīdums un dodas ķīmiskajā karā pret ražas iznīcinātājiem. Kas tur tik strikti ievēros – vairāk vai mazāk, pareizas proporcijas vai ne visai, galvenais, lai vabole būtu augspēdus. Kas no tā iznāks vēlāk, tobrīd nedomā. Ne par aknu sāpēm, ne par sabelgtām nierēm un citām kaitēm.

Vasara ir laiks, kad par politiku runā un domā vismazāk. Ja kāds arī iesāk, otrs paraugās debesis, norūc, ka rit būs labs siena laiks un ka jāiet pie miera. Nu, kādu lielu jezgu un skandālu varbūt arī vēl nedaudz apspriež. Bet klusas lietas, kas neatlaidīgi bīdās uz priekšu un pieradina pie domas, sak, ja tās ir dzīvotspējīgas, tad laikam pareizas, tā arī virzās kā apakšzemes straume, lai pēc tam izlauztos virspusē. Faktiski arī pašlaik plūst tāda dzīļa apakšzemes straume un tās nosaukums ir «tautas vēlēts prezidents». Saskaņā ar iecerētajiem Satversmes grozījumiem vienreiz ievēlējais prezidents mums varētu būt mūžīgs un arī liktenīgs, lai cik skaisti arī neizklausītos – tautas vēlēts. Grozījumi paredz, ka esošais valsts prezidents var izvirzīt pats sevi pārvēlēšanai otrajam termiņam, un — prezidenta vēlēšanas var uzskatīt par notikušām, ja tajās ir piedalījušies vismaz puse no vēlētajiem, kas piedalījušies iepriekšējās Saeimas vai Valsts prezidenta vēlēšanās. Teorētiski otrreizējai prezidenta ievēlēšanai pietiek ar to, ka piedalījušies 25 procenti vēlētajū. Pēc šo grozījumu projekta iznāk arī tā, ka prezidents vienpersoniski ieceļ amatos visu spēku struktūru vadītājus, kontrolē Satversmes un Augstāko tiesu, kā arī Ģenerālprokuratūru. Projekts paredz, ka Augstākās tiesas priekšsēdētāju ieceļ Valsts prezidents, viņš izvēlas arī trīs no deviņiem Satversmes tiesas tiesnešiem. Vēl trīs Satversmes tiesas tiesnešus ieceļ Augstākā tiesa, kuras priekšsēdētāju, kā jau minēts, ieceļ Valsts prezidents. Tālāki komentāri šeit lieki.

Savukārt Ministru prezidentu saskaņā ar projektu apstiprina Saeima. Bet, ja parlaments nav spējis vienoties par Ministra prezidenta kandidāturu, kas mūsu līdzšinējos apstākļos ir visticamāk, to izvirza prezidents, un, ja Saeima to neapstiprina, tā pati ir piekritusi savai atļaišanai. Praktiski iznāk, ka valsti pārvalda prezidents ar sev uzticamu cilvēku komandu. Par kādu demokrātiju šeit var būt runa?

Necenšos aicināt – par vai pret. Aicinu padomāt ilgi un dikti, pirms ceļat roku, lai parakstītos, ka Satversmes grozījumi nododami visas tautas nobalsošanai. Aicinu padomāt pirms tam, kamēr neesam uzķērušies uz šī skaistā vizuļa «visas tautas vēlēts prezidents». Mums ir vajadzīgs visas tautas vēlēts prezidents, taču pie tā ir jānonāk citā ceļā, kurš šodien vēl nav sagatavots.

L.Rancāne

Preiļu novadā

■ **REMONTĒS ŪDENSVADU.** Preiļu pagasta centra Ličos šovasar viens no galvenajiem darbiem ir ūdensvada remonts. Kopš tā nodošanas ekspluatācijā nopietni remontdarbi nav notikuši, tāpēc bieži notiek ūdensvada avārijas, ūdens nav kvalitatīvs. Novada domes deputāti jau apstiprinājuši ūdensvada remonta cenu aptaujas protokolu. Par uzvarētāju atzīta SIA «Preiļu santehniks», ar kuru arī tiks slēgts līgums. Galvenais kritērijs, kāpēc tika izvēlēta šī firma, ir zemākā līguma cena – 3027,88 latu.

■ **PIEŠKIR LIETOŠANĀ ZEMI.** No brīvo valsts zemi platībām kādai personai piešķirta pastāvīgā lietošanā ar izpiršanas tiesībām zeme Preiļu pagasta centra Pelšu sādžā 0,9 hektāru platībā.

■ **PREIĻU ARODVIDUSSKOLAS AUDZĒKŅI TURPMĀK SAŅEMS STIPENDIJU.** Līdz ar jaunā mācību gada sākumu Preiļu arodvidusskolas audzēkņi turpmāk saņems stipendijas. Šādu lēmumu, pamatojoties uz MK noteikumiem un Preiļu arodvidusskolas nolikumu, šonedēļ pieņēmuši novada domes deputāti. Stipendija būs 4,5 latu mēnesī. Arodvidusskolā tiks izveidota stipendiju piešķiršanas komisija, kura arī izstrādās noteikumus par kārtību, kādā arodvidusskolas audzēkņiem tiks piešķirtas stipendijas.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs, stipendijas jaunajā mācību gadā saņems visi skolas audzēkņi neatkarīgi no tā, kurā pašvaldībā viņi pierakstīti. Taču septembrī, slēdzot līgumus ar pašvaldībām par savstarpējiem norēķiniem, tajos tiks izdarītas izmaiņas atbilstoši arodvidusskolas izdevumu tāmei. Dīemžēl iepriekšējo gadu pieredze liecina, ka pašvaldības par savu audzēkņu izglītības maksā nelabprāt, atzina V.Ivanovs. Tiek lēsts, ka Preiļu novada domei stipendijām būs jātērē aptuveni 1000 latu mēnesī. Pagaidām vēl arī nav zināms, kad varētu notikt arodvidusskolas nodošana valsts pārziņā. Pašlaik visa nepieciešamā dokumentu pakete ir sagatavota un atrodas Izglītības un zinātnes ministrijā. Iespējams, ka izmaiņas, kas saistītas ar šo jautājumu, valsts budžetā varētu tikt skatītas tikai novembrī.

Rušonas pagastā

■ **PIEDALĪJĀS SAKOPTĪBAS SKATĒ.** Rajona skatē par sakoptāko pagastu piedalījās arī vairākas Rušonas pagasta saimniecības, kurām bija, ar ko palepoties. Skates komisija apskatīja Lailas Medveckas zemnieku saimniecību «Lāči», kurā nodarbojas ar netradicionālo saimniecisko, audzējot zemenes. Savukārt Jāņa Pauniņa zemnieku saimniecībā «Zemenes» tiek audzēti nektāraugi bišu piebarošanai, jo saimnieks nodarbojas ar dravniecību.

Skates komisija ciemojās arī brāļu Elmāra un Agra Beču kokapstrādes uzņēmumā, Aleksandra Ribžāmena viesu namā «Zolva». Kā lielākais ražošanas objekts komisijas vērtējumam tika piedāvāts SIA «Agro» kokapstrādes cehs, kas ražo produkciju eksportam uz Franciju.

■ **GATAVOJAS PILNGADĪBAS UN SPORTA SVĒTKIEM.** Rušonas pagastā 33 jaunieši šogad kļūst pilngadīgi. Viņu svinīgai uzņemšanai pieaugušo kārtā Gailišu un Rušonas tautas namos paredzēti pilngadības svētki, kas notiks jūlija beigās. Bet 28. augustā pagastā paredzēti plaši sporta svētki, kam jau pašlaik tiek gatavotas komandas. Pagasta sporta svētki notika arī pagājušajā gadā, tajos piedalījās piecas komandas. Gan skatītājiem, gan dalībniekiem šie svētki ļoti patika, tāpēc šogad paredzama vēl lielāka ieinteresētība un komandu līdzdalība.

■ **JAUNAS TELPAS BIBLIOTĒKAI UN SKOLAI.** Tiek veikti pēdējie darbi, lai jau nākošajā nedēļā uz jaunām telpām pārceltos Rušonas bibliotēka. Līdz šim tā atradās zem viena jumta ar pagasta padomi. Lasītājiem ceļš uz bibliotēkas jauno atrašanās vietu nebūs īpaši izmainījies. Bibliotēkas jaunās telpas atrodas turpat pagasta centrā, ēkā, ko pagasts nesen iegādājās. Šeit tika veikts remonts, bibliotēkas vajadzībām sagādātas arī jaunas mēbeles.

Savukārt Rušonas pamatskolā tiek veikta piebūves celtniecība, lai palielinātos tās kopējā platība. Savienojot divus ēkas korpusus, tiks izveidota jauna telpa vienai klasei.

PAŠVALDĪBĀS

Sabiedrisko kārtību regulēs saistošie noteikumi

● Šķiet, ka kādam, autobusu gaidot, bijis garlaicīgi. Turpmāk zīmēgribētājiem Līvānos jārēķinās, ka sabiedrisko ēku bojāšana būs dārga izklaide – par to draud sods līdz 50 latiem. Foto: G.Kraukle

Jūlijā stājušies spēkā Līvānu novada domes saistošie noteikumi «Par sabiedrisko kārtību Līvānu novadā».

Sodis par nesakoptību

Noteikumi paredz virkni gadījumu, kas sodīt varēs tos, kas pārkāpuši apbūves noteikumus:

■ patvaļīgi izmainījuši robežzīmes, neatļautās vietās atstājuši celtniecības vai citus materiālus, patvaļīgi pārveidojuši dzīvojamās telpas, ēkas, lodžijas – visos gadījumos maksimālais sods Ls 10;

■ patvaļīgi aizņēmuši zemes platības – līdz Ls 30;

■ nav izveidojuši celtniecības atkritumus – līdz Ls 10-20;

■ patvaļīgi ierīkojuši atkritumu izgāztuvi, dedzinājuši tos vai ierakuši zemē neparedzētās vietās – līdz Ls 25;

■ nav sakopuši iestāžu, organizāciju, tirdzniecības vietu, tirgu, kiosku, sakņu dāru teritorijas – fiziskām personām līdz Ls 10, juridiskām – līdz Ls 50;

■ piegružojuši atkritumu izgāztuvei blakus esošas teritorijas (300 m rādiusā) – līdz Ls 50.

Savukārt par patvaļīgu darbību publiskā lietošanā esošos mežos, ūdeņos, īpaši aizsargājamās dabas un kultūras objektos var uzlikt naudas sodu līdz 50 latiem. Tādu pašu sodu var saņemt arī, veicot tirdzniecību bez pašvaldības atļaujas un nodevas nomaksas.

Bargāks sods vandaļiem

Dīemžēl sabiedrībā netrūkst tādu indivīdu, kas cita darbu cienīt neprot – lauž kokus, posta apstādījumus, bojā soliņus un autobusu pieturvietas. Turpmāk par ēku, žogu, solu, transporta pieturu un sabiedriskā inventāra bojāšanu (tajā skaitā apzīmēšanu ar dažādiem uzrakstiem) vainīgo varēs sodīt ar 50 latu naudas sodu. Maksi-

mālais sods līdz pat 50 latiem draud arī tiem, kas piegružo sabiedriskas vietas, piemēram, ar saulespuķu sēklām vai izsmēķiem. No 5 līdz 50 latiem lielu sodu varēs uzlikt par komunikāciju bojāšanu, tajā skaitā arī par elektrības un gāzes mēraparātu bojāšanu un plombu noņemšanu. Par šādu rīcību pašvaldība sodīs ar 50 latiem.

Nepilngadīgo klientu dēļ sodis kafejnicu īpašniekus

Vecākiem, kuru nepilngadīgie bērni pēc plkst. 24.00 atradīsies uz ielas vai sabiedriskās vietās bez pieaugušo pavadības, var nākties šķirties no 10 latiem. Ja nepilngadīgais naktī būs aizturēts kafejnicā reibuma stāvoklī, naudas sods bargāks – līdz pat 50 latiem. Pie tam, šo summu var iekasēt ne tikai no bērna vecākiem, bet arī no attiecīgās izklaides vietas vadītājiem, kurā bērns atradies.

Sodis kaimiņus, kas traucē naktsmieru

Droši vien katram ir gadījies grozīties no vieniem sāniem uz otriem, pūloties aizmigt, kamēr aiz sienas, kaimiņu dzīvoklī dārdina skaļa mūzika. Uz ielām, kā arī dzīvokļos skaļi trokšņot un klausīties mūziku pēc pulksten 23.00 nedrīkst. Par naktsmiera traucēšanu varēs piemērot sodu no 25 līdz 50 latiem. Arī ārā kafejnicās, bāros, klubos un atrakciju vietās muzicēšana un skaļas naktsnīgās izklaides būs jāsamazina ar pašvaldību.

Sodis arī autovadītājus

Saistošie noteikumi paredz maksimālo sodu – līdz 50 latiem – piemērot tiem autovadītājiem, kas transportlīdzekli būs novietojuši zālajos vai zaļajā zonā, kas tam nav paredzēta. Mazāks sods – līdz 20 latiem – par braukšanu pa apstādījumiem, zaļo zonu,

ietvēm, kapsētām, kā arī par transportlīdzekļa novietošanu, kur tiek traucēta transporta un iedzīvotāju kustība un drošība. Šis punkts attiecas arī uz velosipēdu un mopēdu vadītājiem. Par nesankcionētu koku cīršanu novada teritorijā bez nepieciešamās atļaujas varēs uzlikt naudas sodu līdz 50 latiem, bet pārkāpuma izdarīšanas vietā bez protokola sastādīšanas (izsniedzot noteikta parauga kviti) – līdz 20 latiem, ja pārkāpējs neapstrīd viņam uzlikto naudas sodu.

Par suņa nedarbiem maksās saimnieks

Suņa saimniekam pilsētā ik gadus jāmaksā nodeva par savu mīluli pašvaldībai, taču, ja tas netiek darīts, saimniekam var uzlikt naudas sodu 10 latu apmērā. Tādu pašu sodu var uzlikt arī par dzīvnieku tirgošanu neatļautās vietās. Saimniekam jāatbild arī par suņa izdarībām uz ielas. Piemēram, ja suns būs sabojājis apstādījumu elementus, kā arī nodarījis kaitējumu mākslas vai reklāmas stendā, tad saimniekam var nākties šķirties no 15 latiem.

Aktuāli lauku ļaudīm

Pašvaldība varēs sodīt par pērnās zāles (kūlas) dedzināšanu – sods līdz 25 latiem. Novada lauku teritorijas iedzīvotājiem jāņem vērā arī tas, ka gadījumā, ja kūtmēslu uzglabāšanas vietās vircas un lietus ūdens noskalojumi ieplūst novadgrāvjos, ezeros vai upēs, naudas sods paredzēts 20 latu apmērā. Pirms ķīmikāliju pielietošanas der pabrīdināt arī tuvāko māju kaimiņus un bišu saimju īpašniekus, jo pretējā gadījumā jums var uzlikt naudas sodu līdz 10 latiem. Naudas sods 25 latu apmērā paredzēts, ja upēs, ezeros vai to aizsargjoslās ir izlietas lauksaimniecības ķīmikālijas vai kādi citi indīgi šķidrumi.

G.Kraukle

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

LOTERIJA
SAIMNIEKA VEIKSME
– dāvana Jums
apdrošināšanas sabiedrības
10 gadu jubilejā

Līdz 31.oktobrim noformējiet polisi jebkurā apdrošināšanas veidā un laimējiet vērtīgas dāvanas: motorzāģus, zālesplāvēju, dārza mēbeles un daudz ko citu.

%BALVA
APDROŠINĀŠANAS AKCIJU SABIEDRĪBA

Preiļi – Paulāna 3a-17, tālr. 53 22562
Līvāni – Draudzības 7, tālr. 53 42775 · Līvāni – Rīgas 270

Veiksme ar Jums, ja blakus BALVA!

INFORMĀCIJA

Telia MultiCom kabeļtīklu apkalpošanu Preiļos veic SIA «KTV Universs». Uzņēmuma tehniskā servisa tālrūnis Preiļos ir 53-22602, bet visus abonētus interesējošos jautājumus klātienē ir iespējams noskaidrot klientu apkalpošanas struktūrvienībā, kas atrodas Turgus laukumā 5, 2. stāvā (darba laiks: darbdienās no pulksten 9.00 – 18.00).

Atvainojamies par iepriekš (10. jūlijs, «Novadnieks», 5. lpp.) kļūdaini sniegto informāciju.

Inese Lapiņa,
Telia MultiCom mārketinga speciāliste

VAI ZINĀM SAVAS TIESĪBAS

Satiksmes negadījumos cietušie drīkst pieprasīt atlīdzību

Kā liecina Katastrofu medicīnas centra (KMC) uzskaites dati, vairāk kā puse ceļu satiksmes negadījumos cietušo nepieprasa specializēto medicīnisko palīdzību, kas viņiem pienākas.

KMC mediķi uz negadījuma vietu izbrauc ārkārtas gadījumos, ja avārija izraisījusi sevišķi smagas sekas un cietušo ir daudz. Arī tad, ja vietējās ārstniecības iestādes vai neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes iespējas ir nepietiekamas, gan konsultatīvu, gan šū palīdzību ikvienā Latvijas ārstniecības iestādē diennakts režīmā sniedz KMC mediķi. Ja smags pacients reanimatologa uzraudzībā jātransportē uz Rīgu, arī tad nereti tiek prasīta KMC darbinieku palīdzība.

KMC direktors Mārtiņš Šics apgalvo, ka rajonu un pilsētu slimnīcās netiek pilnīgi izmantoti par apdrošinātāju līdzekļiem apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi. Rezultātā cietēji ir pacienti.

Arī tālākā medicīniskā aprūpe pacientiem, kas ārstējas pēc ceļu satiksmes negadījumā gūtajām traumām, netiek sniegta atbilstoši apjomā, jo sabiedrība ir nepietiekami informēta par iespējām saņemt finansiālu atbalstu medicīniskās palīdzības apmaksai un atlīdzību par veselībai nodarītajiem zaudējumiem.

Sabiedrības nezināšanas dēļ atlīdzība par personai nodarītajiem zaudējumiem salīdzinājumā ar atlīdzību par transportlīdzekļa bojājumiem tiek pieprasīta un izmaksāta reti. KMC atgādina:

■ cietušajiem un viņu tuviniekiem ir tiesības pieprasīt, lai ārstējošie ārsti izsauktu KMC brigādi vai konsultētos ar KMC speciālistiem par cietušajam nepieciešamo medicīnisko palīdzību;

■ ja pacients vai viņa tuvinieki vēlas saņemt papildus konsultāciju vai palīdzību, zvanot pa maksas tālrūni (Ls 0,40 minūtē), iespējams arī pašiem uz ārstniecības iestādi izsaukt KMC brigādi;

■ satiksmes negadījumā cietu-

šajam sniegtās specializētās neatliekamās medicīniskās palīdzības izmaksas, kā arī izdevumus par KMC mediķu izsaukšanu atlīdzina apdrošinātājkompanija vai Satiksmes birojs.

Ja ceļu satiksmes negadījuma izraisītājs ir iegādājies Obligātās civiltiesiskās transportlīdzekļa apdrošināšanas (OCTA) polisi pie kādas apdrošināšanas kompānijas, cietušo veselībai nodarītos zaudējumus atlīdzina apdrošinātājs. Savukārt, ja polises autovadītājam nav zaudējumu, kas nodarīts cietušā veselībai, sedz LR Satiksmes birojs.

Lai saņemtu atlīdzību par nodarīto kaitējumu veselībai, ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām:

1) nekavējoties jāziņo par negadījumu Ceļu policijai un tam apdrošinātājam, kas apdrošinājis negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību. Ja apdrošinātājs nav zināms (arī tad, ja auto ir zagts vai reģistrēts ārvalstīs), par notikušo

jāziņo LR Satiksmes birojam vai jebkuram apdrošinātājam;

2) jāraksta iesniegums apdrošinātājam vai LR Satiksmes birojam, cenšoties pēc iespējas sīki aprakstīt notikušo ceļu satiksmes negadījumu;

3) iesniegumam jāpievieno Ceļu policijas izsniegta uzziņa (ja cietušais pilnvaro, viņa vietā to pieprasa apdrošinātājs vai LR Satiksmes birojs), izmeklēšanas vai tiesu iestāžu dokumenti par notikušo satiksmes negadījumu, kā arī citi dokumenti, kas apliecina zaudējumu un tā apmērus. Lai saņemtu atlīdzību, ir svarīgi saglabāt receptes un aptiekas čekus, kā arī ārstniecības iestādes kvītis par pakalpojumu apmaksu.

Zaudējumu atlīdzināšanas pieprasījumu izskata, ja tas iesniegts ne vēlāk kā vienu gadu pēc dienas, kad cietušajam radās tiesības uz zaudējuma atlīdzināšanu. Pēc dokumentu izskatīšanas apdrošinātājs pieņem lēmumu par atlīdzības izmaksu vai atteikumu, un triju darba dienu laikā izsūta pie-

prasītājam rakstveida paziņojumu. Apdrošināšanas atlīdzību izmaksā mēneša laikā pēc nepieciešamo dokumentu saņemšanas. Ja cietušo apdrošinātāja lēmums neapmierina, tas var iesniegt sūdzību LR Satiksmes birojam par minētā lēmuma pārskatīšanu.

No 2001. gada 1. janvāra noteikti dažādi apdrošinātāju atbildības limiti. Piemēram, par zaudējumiem sakarā ar cietušās personas ārstēšanu un pārejošu darba nespēju apdrošinātāja atbildības limits ir 10 000 latu. Par zaudējumiem sakarā ar cietušās personas darbaspēju paliekošu zudumu apdrošinātāju atbildības limits ir 1000 latu gadā katrai cietušai personai. Apdrošinātāja atbildības limits bojā gājušās personas apgādājamiem ir 1000 latu gadā par katru bojā gājušo personu, bet apbedīšanas izdevumu segšanai paredzētais limits par katru bojā gājušo personu ir 400 latu.

Sagatavoja G.Kraukle

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

Evģēnija Leonoviča, Hipotēku bankas Preiļu nodaļas vadītāja

Kā vislabāk noguldīt naudu?

Zekē vai bankā?

Par naudas krāšanu zekē un ar to saistītām nebūšanām sacerēts ne mazu anekdošu. Tomēr katrā anekdotē slēpjas arī daļa patiesības – vēl arvien daudzi no mums, padzirdējuši, ka rads vai draugs noguldījis savus iekrājumus bankā, domīgi šūpos galvu un vaicās: "Bet vai tas ir droši?" Protams, visiem skaidrs, ka naudas glabāšana zekē ir pagalam nedrošs un neizdevīgs pasākums, bet, pirms uzticēt savus iekrājumus kādai no komercbankām, daudzi vēl un vēlreiz apsvērs visus "par" un "pret". Varbūt šis raksts palīdzēs kādam izdarīt grūto izvēli, jo tā mērķis ir iepazīstināt jūs ar termiņnoguldījumu veidiem, kādus saviem klientiem piedāvā Hipotēku banka – vienīgā valstij piederošā komercbanka Latvijā.

Valsts garantēta drošība

Kā viegli noprast, noguldījumu drošība ir pirmais jautājums, par ko pilnīgu pārliecību vēlēties gūt ikviens potenciālais noguldītājs. Hipotēku banka uz šādām klientu rūpēm allaž raudzījiesies ar visdziļāko nopietnību, tāpēc jau kopš savas darbības sākumiem par galveno pamatprincipu izraudzījiesies klientu naudas drošību, kas sasniedzama, ievērojot konservatīvu piesardzību visos darījumos. Kā valstij piederošā komercbanka Hipotēku banka aktīvi iesaistījiesies dažādos projektos, kas vērsti uz iedzīvotāju labklājības pieaugumu, un pārliecinoši pierādījis sevi kā vienu no stabilākajām bankām Latvijā. To apliecina arī nepārtrauktais klientu skaita pieaugums, kuri uzticējuši savus iekrājumus tieši Hipotēku bankai.

Banka palīdz izvēlēties

Otrs visbiežāk uzdotais jautājums ir: "Cik tas būs izdevīgi?" Atbildēt uz šādu jautājumu nebūt nav vienkārši, jo, lai izvēlētos jums visienīgāko noguldījuma veidu, bankai jāzina jūsu vēlnes un iespējas. Atkarībā no tām Hipotēku bankas konsultanti ieteiks jums vispiemērotāko noguldījuma veidu. Viens ir skaidrs – lai arī kādu noguldījumu jūs izvēlētos, jo lielāka būs noguldījuma summa un ilgāks tā termiņš, jo lielākus procentus jūs nopelnīsiet. Turpmākajā sadaļā sīkāk pastāstīsim par trim termiņnoguldījumu veidiem, kādus piedāvā Hipotēku banka, – par vienkāršo, atklāto un speciālo noguldījumu.

Vienkāršais noguldījums

Šis noguldījuma veids būs vispiemērotākais, ja jūsu rīcībā ir noteikta naudas summa, ar kuras palīdzību vēlaties gūt papildu finansiālo ieguvumu. Piemēram, esat pārdevis kādu īpašumu, bet tuvākajā laikā negrasāties par iegūto naudu neko pirkt. Tādā gadījumā Hipotēku banka piedāvā jums izdarīt vienreizēju naudas iemaksu uz noteiktu termiņu un tā beigās saņemt nopelnītos procentus. Šāda noguldījuma minimālā summa ir 30 lati, 100 dolāri vai 100 eiro. Piemēram, noguldot naudu latos uz pusgadu, banka par noguldījumu maksās 4,5% gada likmi. Nepieciešamības gadījumā jūs varat izņemt savu noguldījumu, nedēļu iepriekš uzrakstot iesniegumu.

Atklātais noguldījums

Šis noguldījuma veids domāts gadījumam, ja vēlaties iekrāt naudu kādam sev svarīgam mērķim, ik mēnesi atliekot noteiktu summu, piemēram, no algas. Tādā situācijā jums būs izdevīgi vispirms iemaksāt bankā pamatsummu – minimālā noguldījuma summa Hipotēku bankā būs 100 lati, 200 dolāri vai 200 eiro –, un laiku pa laikam to papildināt. Tas ir daudz izdevīgāk nekā krāt naudu "mājas apstākļos", jo pēc katras jaunas iemaksas jūs nopelnīsiet lielāku procentu summu. Banka aprēķina procentus katru mēnesi un pieskaita tos noguldījuma pamatsummai, tādējādi šim noguldījumam procenti pelna procentus! Savukārt, ja vēlaties regulāri saņemt nelielu papildinājumu saviem ienākumiem, Hipotēku banka izmaksās jums procentus katru mēnesi.

Speciālais noguldījums

Visbeidzot aplūkosim situāciju, kad jūsu rīcībā ir lielāka naudas summa, teiksim, saņemts mantojums un jālemj, kā to labāk ieguldīt. Šādā gadījumā Hipotēku banka piedāvā noguldījumu ar speciāliem noteikumiem, kas paredz paaugstinātas procentu likmes. Piemēram, noguldot naudu latos uz trim gadiem, jūs pelnīsiet 6,25% gadā! Turklāt banka aprēķina procentus katru mēnesi un pēc jūsu izvēles izmaksās tos reizi mēnesī vai termiņa beigās. Lai Hipotēku bankā varētu izdarīt noguldījumu ar speciāliem noteikumiem, jūsu rīcībā jābūt vismaz 1000 latiem, 2000 dolāriem vai 2000 eiro.

Ja kāds no mūsu piedāvājumiem jums ir ieinteresējies vai vēlaties sīkāk uzzināt par naudas noguldīšanas iespējām Hipotēku bankā, kā arī noskaidrot iespējamās procentu likmes, būsiet laipni gaidīti Hipotēku bankas Preiļu nodaļā, Brīvības ielā 2. Varat zvanīt arī pa tālrūni 5307062. Piebildīsim, ka, pieņemot jūsu noguldījumu, konts Hipotēku bankā jums tiks atvērts bez maksas.

Hipotēku banka

Tavas valsts banka

Bezmaksas informatīvais tālrūnis 8000100
www.hipo.lv

6. Kad stārķis klabina, viņš

Ornitologi lēš, ka Latvijā ligzdo vairāk nekā 10 tūkstoši stārķu pāri. Vēl 18. gadsimtā šie putni Latvijā ligzdoja tikai Kurzemē (līdz Daugavai), bet kopš 19. gadsimta vidus tie sev piemērotas ligzdu vietas atraduši visā valsts teritorijā. Arī mūsu rajonā ik pēc pāris kilometriem ieraugāmi šie lielle putni, kuri uzticas cilvēkiem un par drošāko teritoriju savu bērnu audzēšanai uzskata vietu, kura saskatāma no cilvēku mājām, vai pat tiešā to tuvumā. Tajā pašā laikā viņi saglabā lepmu neatkarību un neļaujas pieradināties, pat ja gadu gadiem dzīvo kādās mājās. Īri par dzīvesvietu viņi nemaksā. Saimnieki jūtas pagodināti, ja svētēlis – žugure – stārķis – stārķis (katrā apvidū sarunvalodā viņu sauc savādāk) izvēlas viņu mājas.

Isi pirms rudzu ziedēšanas, Jāņu priekšvakarā, kad no stārķu ligzdām jau snaiķstijās mazas, pūkainas pelēkas galviņas, «Novadnieks» ciemojās vairākās rajona mājās, pie kurām apmetušies stārķi.

Stārķa ziņkārība

Dievs, redzēdams, ka pasaulē kukaiņu ir par daudz, savācis visus nederīgos kukaiņus, iebāzījis maisā un devis stārķim tos iemest upē. Bet stārķis aiz ziņkārības attaisījis maisu un gribējis paskatīties, kas maisā. Te no maisa izlēkusi varde. Stārķis tai dzinies pakaļ. Kamēr viņš dzenas pakaļ vardei, pa to laiku no maisa izrāpušies visi kukaiņi ārā. Dievs par to noskaities. Viņš panēmis deguli (apdedzinātu malkas pagali) un sitis stārķim pa spārnēm. No tā laika stārķim par sodu visu mūžu jāpārtiek no vardēm un jāstaigā ar melniem spārnu galiem.

Elektriķi piekāpās

● Kā izdevās saskaitīt, arī šogad Jāņasētas stārķu ģimenē ir trīs atvases.

Siļukalna pagasta Grozu Bernānos stārķu pāris dzīves vietu izvēlējis tā, lai būtu pieskatāms un uzraugāms no divām sētām. Apmeties blakus Konstantīnas Sondores mājām, turpat aiz augļu dārza. No pagalma viņa labi novērojusi putnu sadzīvi. Pavasarī atlido viens un dūsmīgi aizsargā perēkli, dzen prom pārējos, kam arī patiktu šeit apmesties, stāsta Konstantīna. Ķildas nerimstas pat nedēļas divas no vietas, kamēr pārnākušais sagaida dzīves draudzeni. Elektriķi šādu staba izmantošanas veidu vērtē no sava viedokļa. Pirms vairākiem gadiem viņi perēkli nogrūduši. Stārķis pēc atgriešanās nemeklējis vainīgo, laikam nospriedis, ka nams nav izturējies ziemas vēju. Ilgi neskumis, bet ķēries pie darba un taisījis jaunu ligzdu. Elektriķiem nācies piekāpties, un vadu stiprinājumu pārvietot zemāk.

Bet pēc teritoriālās piederības šis perēklis atrodas Jāņasētas saimniecībā uz Sporānu ģimenes zemes. Putni šeit dzīvo kopš 1990.

gada. Olga Sporāne novērojusi, ka šajā laikā ik gadus izperēti pa trim mazuļiem, nevienam gadu pēcnācēju skaits nav mainījies. Viņai patīk, savās dienās gaitās ejot, laiku pa laikam pamest skatienu uz perēkli un pavērot, kas jauns pie šiem kaimiņiem. Viens no «laulātajiem» pavasarī bijis kaut ko nogrēkojies, otrs to ilgi nelaidis pie sevis. Kamēr ligzdā vēl nav mazo putnēnu, dzīvesbiedri nākšņo kopā. Kad perēklis pilns ar olām vai ar jauno perējumu, vietas ir maz. Vienam no stārķiem ir jāguļ uz kādas siena kaudzes, uz staba. Stārķi ir lepmi. Topavasar, kad, putniem pārnākot dzimtenē, šeit sagaidījušas kupeņas, Olga būtu labprāt viņus barojusi, bet stārķi cilvēka nolikto barību neņemot. Toties uzcītīgi stāigājot pakaļ plāvējiem, jo nopļautā plāvā labāk ieraudzīt kādu vardi. Netālu arī purvs, tāpēc gadījies redzēt, ka stārķis saimei vakariņās atnes pa čūskai.

Stārķu mājas cilvēkiem un putniem

Siļukalna pagastā ir saimniecība, kurā augošajā liepā stārķu ligzda pastāv kopš 1936. gada. Saimnieki – Paulīna Broka, viņas dēls Ēvalds Broks ar sievu Anitu izvēlējušies nosaukumu – Stārķu mājas. Oficiāli dokumentos gan esot ierakstīts, ka Stārķēni, saka Paulīna Broka, bet paši saucot par Stārķu mājām. Viņas vīrs stāstījis, ka riteni ligzdas pamatnei liepā ierīkojis 15 gadu vecumā. 66 gadu laikā arī stārķu dzimtā nomainījušās paaudzes, taču visu šo laiku ligzda ir apdzīvota. Par tās siltināšanu un nostiprināšanu, par «kosmētisko remontu» īpašnieks rūpējas no jauna katru pavasari. Bet Stārķu mājas saimnieki – par infrastruktūru, proti, šopavasar liepai nozāgēti vairāki lieli zari, kas bija apauguši apkārt perēklim. Lielajiem putniem, kuru spārnu atvēzienam vajag pamatīgu plašumu, bija apgrūtināta piekļūšana savam no senčiem mantotajam mājoklim.

Ilgi gan stārķis šopavasar brīnījās, lidoja apkārt un apkārt apzāģētajam kokam. Laikam šaubījās, vai atgriezies uz pareizo adresi, stāsta Paulīna Broka. Garaļos putnu un cilvēku kopdzīves gados saimniecei nācies redzēt arī no ligzdas izgrūstus mazuļus.

● Siļukalna pagasta Stārķu mājās stārķi jau 66 gadus dzīvo šajā kuplajā liepā.

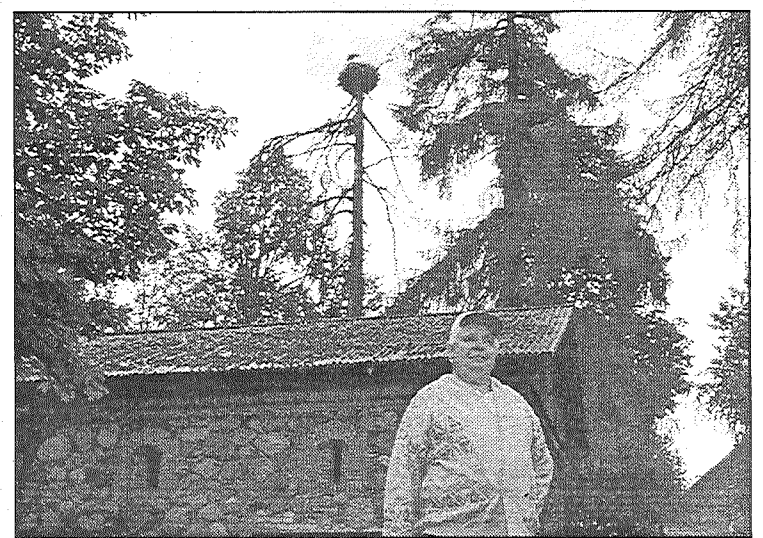
Stārķi šajās mājās sen pieskaitīti pie saimes locekļiem. Šopavasar visi stipri pārdzīvojuši un ilgi gaidījuši, jo putni atlidojuši vēlu. Likās, ka kaut kā trūkst no pašu ģimenes, ka mājās nav pārnākuši visi, atceras Paulīna. Pavasarī stārķi, varbūt noguruši no tālā pārlidojuma, varbūt piemirsuši vietējo valodu, sasveicināšanās ceremonijā neiclaizoties. Bet rudenī pirms došanās gājputnu gaitās atsveicinoties ar liganiem, lēniem riņķiem virs mājas. Tā sakot, pal-

dies par visu, dzīvojiet, nu, veseli, un gaidiet mūs pārnākam.

Laikam ir taisnība teiktajam, ka svētēļu klātbūtne nes laimi un satīcību. Stārķu mājas grimst ziedos, pagalmā un apkārtnē dekoratīvi veidojumi no koka, visur valda sakoptība un spodrība. Vecmāmuļa Paulīna uzliela savu dēlu Ēvaldu un viņa sievu Anitu, to, ka viņi ar lielu mīlestību tur savu māju labo slavu.

Pieci perēkli vienuviet

Stārķi ir zinātkāri un sabiedriski. Viņi nenolien tālu no ļaužu acīm meža biežoknos. Putniem patīk, ka viņu dzīve rit visu acu priekšā. Rušonas pagasta Gailīšu centrā līdzās šosejai un nedaudz attālāk kokos var saskaitīt piecus perēklus. Jāzeps Stupāna māju pagalmā divas blakus augošās lapeglēs katrā pa perēklim. Viens koks nokaltis. Saimnieks domā, ka Vāczemes egle neizturējusi pārāk stipro mēslojuma devu, ar ko vairākus gadu desmitus koku apgādājusi tajā dzīvojošā stārķu saime. Perēkli atceros kopš 1940. gada, kad sāku te garām staigāt uz skolu, stāsta Jāzeps Stupāns. Kas to zina, kad ligzda šeit ierīkota. Vēlākā dzīvē sagadījies tā, ka viņš šīs mājas nopircis ar visu perēkli. Pirms gadiem pieciem ligzda ar visiem mazuļiem stiprā vētrā nogāzusies zemē. Putnēni aizgājuši bojā. Atceries drosminieks, kas putniem palīdzējis mājvietas atjaunošanā. Jau gadi trīs, kopš ligzda ierīkota arī blakus kokā. Varbūt stārķu dzimtā ir kāda jubileja, jo jaunā

● Jāzeps Stupāns ir priecīgs, ka viņa mājas par labām atzinušas divas stārķu ģimenes.

ligzda izrotāta ar sarkanām lupatu strēmeliem.

Stārķu istākais gardums esot čūskas. Reiz nesis lidaku, bet tā izkritusi putnam no knābja. Labi protot atšķirt krupjus no vardēm. Krupjus tikai pametot tālāk, ja nejausi gadījies pa ķerīenam, bet

vardēm tikšanās ar stārķi beidzoties bēdīgi. Jāzeps Stupāns reiz, strādājot ar traktoru, redzējis, kā nopļautajā plāvā stārķis citu pēc cita uzlasījis mazos irbes bērnus. Tad gan viņš neizturējies. Padzinis lielo gardēdi prom.

lūdz Dievu par saimniekiem 7.

Gādāja būvmateriālus pirmajai ligzdai

Visu mūžu abi ar vīru Augustīnu gaidījām savus stārķus, stāsta Anna Znotiņa Sutru pagastā. Tie beidzot sagaidīti. Anna priecīga gādājusi būvmateriālus, bet stārķis ar pateicību tos pieņēmis un nesīs uz ligzdu. Vienā jaukā dienā ieradusies telefona sakaru meistari un perēkli nogāzuši. Šis stāsts gan ir par gadus astoņus senu vēsturi. Anna bēdējās, raudāja un pat griezās pēc palīdzības mūsu pašu «Novadniekā». Notikums beidzās ar to, ka vaininieki blakus ieraka jaunu stabu ar paliktņi perēkli, un stārķi pavasarī tīri priecīgi uz tā ierīkojās.

Pērn šajā ligzdā izauguši četri bērņi, bet parasti ne vairāk par diviem – trim.

Mēs uzskatām, ka tie patiešām ir svēti putni – svēteliši, saka Anna par savas ģimenes un kaimiņu attieksmi pret šiem putniem. Pavasarī gaidām, uztraucamies. Mēģinām palīdzēt. Vienā stipri lietainā vasarā ievērojām, ka viens no lielajiem ir sasirdzis, nevar pacelties līdz perēkliem. Ligzdā sēdošais velti gaidīja, lai viņu nomaina. Ar kaimiņu palīdzību uzaicinājām pat vetārstu. Taču slimais putns nedevas rokās. Tā no palīdzēšanas nekā neiznāca. Kamēr otrs lidoja pēc ēdamā, mazie ligzdā samirka un nosala, nobeidzās. Arī pie putniem, tāpat kā cilvēkiem, bērņiem grūti izaugt bez stipras ģimenes.

● Anna Znotiņa, aizstāvot stārķus, panāca, ka visas puses jūtas apmierinātas. Uz papildus ieraktā stabā putniem ir ērti, telefona sakari netiek traucēti, bet viņas ģimenei un visiem kaimiņiem – daudz patīkamu emociju, ko nes svētēļi.

Kad ir auksts, dzīvo mežā

Antoņina Maslobojeva, Riebiņu pagasta Kaušu iedzīvotāja, čakli ravē dārzu, kad aicinām uz sarunu ar viņas kaimiņiem un īrniekiem – baltajiem putniem, kas mājokli ierīkojuši nokaltušā kokā. Stārķi esot acimredzami pauduši vēlēšanos dzīvot viņas mājās, atceras Antoņina. Izmēģinājušies taisīt perēkli uz elektrības staba, bet pinums jūcās laukā. Līcīes, ka gaidīt gaida, lai saimnieki palīdz. Antoņinas vīrs un kaimiņš apzāģējuši zarus kokam, kurš jau sācis kalst. Putni darbu turpinājuši tālāk, un tagad kokā dzīvo jau gadus desmit. Viņus netraucē ne saimnieku gaitas, ne dzīvā satiksme, kas valda uz Riebiņu – Stabulnieku – Viļānu ceļa. Antoņinai balsi skan siltums un maigums, kad stāsta savus novērojumus. Ar

● Antoņina Maslobojeva pavasaros stārķus gaida ar nepacietību, kā mīļus un dārgus ciemiņus. Tie nāk kopā ar vasaru, ar sauli, ar siltumu. Skumji kļūstot rudenī, kad stārķu bars vairs mājas griežot atvadu riņķus.

kādām rūpēm un atbildību tētis gādājot par to, lai mažajiem gūznas būtu pilnas, lai gulēšana sil-

ta un mīksta. Viens putns kādreiz bijis slimis. Viņa gribējusi palīdzēt, zemē nobērusi grau-

pus, bet stārķis tos neēdis. Viņi laikam nemāk knābāt, saka saimniece, prot tikai saņemt knābi un pacelt «dzīvu» barību. Dažu pavasarī atgriezoties tik agri, ka te vēl zeme sasalus. Tad stārķi nakšņojot mežā, kur starp kokiem vairāk siltuma.

Stārķu ģimenē liels notikums ir, kad mazie izmēģina pirmo reizi izlidot no ligzdas. Pāris dienas jaunulī stāv ligzdā un vicina spārnus, pēc tam sadūšojas un lēkā augšup lejup. Kad nolemj, ka spēka pietiekoši, dodas pāri ligzdas malai un lidoņās apkārt. Tētis un mamma apmetas uz tuvākā staba un skatās, kā viņu atvasēm lidošana padodas. Pēc tam pieaugušie ligzdā vairs neatgriezoties, tajā nakšņojot tikai bērni. Arī ēdiens jaunajiem jā-sākot gādāt pastāvīgi.

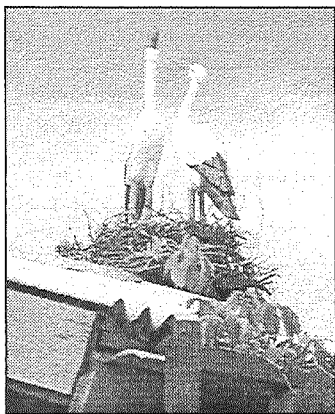
Gaida baltos laimes putnus

Upenāju mājām Rušonas pagastā nevar vienaldzīgi aizbraukt garām. Pat svešinieki nereti griež mājas ceļā, lai aplūkotu šos putnus, kas uzmetušies uz garāžas jumta. Tie nebēg prom un ļaujas apskatīt tuvumā. Mājas saimnieks Voldemārs Mukāns tos izgatavojis no koka. Rudenī tie «aizlidos», viņš saka, pazudis no

jumta vienlaikus ar pārējiem gājputniem. Voldemāra Mukāna mājās arī bez strāķiem ir daudz saimnieka darinātu figūru, sadzīves un atpūtas lietu, pie kā pamieļot acis, taču stārķiem ir sava nozīme. Mana ģimene vēlas, lai kāds pārtis šeit novītu ligzdu, skaidro saimnieks. Katru pavasarī eglē pie mājas divi apmetas, viens otram acis rau-

gās un mīlinās, bet pēc tam aizlido prom. Ceram, ka agrāk vai vēlāk viņi te paliks uz dzīvi.

● Nezinātājs pa gabalu nemaz nevar pateikt, ka šie stārķi nav isti, bet ir Voldemāra Mukāna roku darinājums.

Ogulājus pārstādīja citā vietā

Preiļu novada Līčos dzīvojošais stārķis ļoti saprot, ka viņa mājasvietas saimniece Olga Lavrenova stāsta par viņu. Viņš piešķiebj galvu un klausās gan par savām blēņām, gan par viņa dzimtas traģēdiju. Sieva pakļuvusi zem automašīnas, savainota un pēc neilga laika gājusi bojā. Ligzda būvēta pirms gadiem pieciem. Neatlaidības bijis pietiekoši. Lai arī perēklis staba galā sākumā neturējies kopā, putns no ieceres neatkāpies, kamēr māja neuzcelta. Olga ir priecīga. Tāpat kā kaimiņi. Visi kopā pavasarī gaida stārķus no Āfrikas. Šopavasar sanervozējušies, kāpēc putnu tik ilgi nav. Atskrējuši un, lai glābtu nokavēto, ar joni ķēru-

šies pie darbiem. Par tiesībām uz ligzdu karojuši pieci putni. Tagad galviņas snaiksta jau šīs vasaras perējums. Bet tās blēņas – reizēm traucētos telefona sakarus, televīzijas antenas bojājumus, kā arī to, ka no ķiršu ražas nekā nesānā, saimniece piecieš labprāt. Stārķim taču neierādīsi vietu tualetei. Dažus ogulāju krūmus, kas auga zem perēkļa, mājas īpašnieki pārstādījuši citā vietā. Olgai ļoti patīk, ka stārķi izvēlējušies viņas mājas.

● Kad stārķis bija noklausījies Olgas Lavrenovas stāstījumu un atzinis to par pareizu, viņš apstiprināja izpleta spārnus.

Baltais stārķis

Pazīmes. Auguma garums – 100 – 115 centimetri. Liels, balts putns ar garu kaklu, garu sarkanu knābi un kājām, melnām lidspalvām. Guzas segspalvas pagarinātas. Knābis un kājas sarkanbrūnas, knābja gals tumšs, trūkst pagarināto guzu segspalvu.

Uzvedība. Lidojumā kaklu tur taisni izstieptu, lieliski planē, izmantojot augšupejošās gaisa strāvas. Ligzdā raksturīgs riesta un sasveicināšanās rituāls, kura laikā atliec galvu aiz muguras un ātri, ritmiski klabina knābi. Karstā sausā laikā ar ekskrementiem «nokaļķo» baltas kājas. Barību iegūst uz zemes vai bradājot seklos ūdeņos, nereti seko pļaujmašīnai vai arklam.

Balss. Dažkārt ligzdā klusi šņāc vai klusu pīkst. Raksturīga ir klabināšana riesta un sasveicināšanās ceremonijas laikā vai arī uztraukumā.

Biotops. Klaja lauku ainava – pļavas, ganības, tīrumi. Ligzda parasti viensētās, ceļmalās, pie fermām un tamlīdzīgi. Ļoti reti klajumos mežā.

Dzīves veids. Ligzdošanas laikā – teritoriāls (aktīvi aizsargā ligzdu no citiem stārķiem), pēcligzdošanas laikā, kā arī neligzdojošie putni pulcējas baros. Ligzdu abi būvē kokos, uz stabiem, dažādām celtnēm. Labprāt izmanto cilvēku veidotās ligzdu pamatnes. Cenšas atgriezties ligzdot iepriekšējās ligzdošanas vietās, daudzus gadus izmanto vienu un to pašu ligzdu. Nelabvēlīgos apstākļos (ilgstoši auksts un slapjš vai pārāk sauss laiks) izmet «liekos» mazuļus no ligzdas. Pārtiek no kukaiņiem, kāpuriem, tārpiem, zivīm, graužējiem, abiniekiem, rūpuļiem, citu putnu mazuļiem, ēd arī maitas. Stārķis ir gājputns, ziemā Āfrikā.

Olas. Čaumala matēta. Izdēj 1 – 6 olas, var izaugt līdz pieciem mazuļiem. Gadā viens perējums.

Ja redz stārķi

Ar balto putnu saistās daudz ticējumu. Cilvēki senāk lielu uzmanību pievērsa tam, kur un kādā darbībā pavasarī ieraudzīja pirmo stārķi. Pēc tā pareģoja, vai gaidāmas precības, būs vai nebūs jāatstāj dzīvesvieta, vai piedzims bērns un citus notikumus.

✓ Ja stārķis kādas mājas skurstenī taisa ligzdu, tad tas nozīmē lielu laimi.

✓ Kad svētēlis krakšķina, tad tas lūdz par saimnieku Dievu. Tas saimnieks, kura mājā svētēlim ligzda, ir arvienu laimīgs un pārticis.

✓ Stārķis ir neaiztiekams un svēts putns. Kuras mājas stārķis apdzīvo, tur mierīga dzīve laulāto starpā. Kas stārķam ligzdu taisa, tam viņš katru pavasarī atnes jaunu laimi. Kad stārķam uz jumta vai kāda koka velk riteņi vai ecēšas, ka var perēkli taisīt, tad to tikai precējušies var darīt, jo citādi stārķis nedzīvo. Arī tai ecēšai kociņu un riteņu zižļu vajaga pa pārim būt.

✓ Kad stārķis krapšina, viņš skaita pātarus.

✓ Kad pirmo reizi redzot svētēli pātarus skaitot, tad būšot visu gadu jāraud.

✓ Kad stārķis ierauga pirmos rudzu status, tad tūliņ sviež savus bērņus no pārklā laukā.

✓ Ja stārķis atstāj māju priekš laika, tad šai vietai draud kāda nelaime.

✓ Stārķam nevajagot ar akmeni sviest, tad viņš paņemot akmeni un nositot pašu sviedēju.

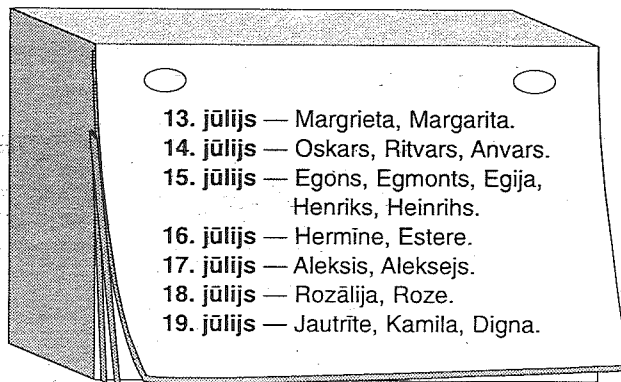
✓ Ja meita pavasarī divus stārķus redz reizē, tad tajā gadā cerība iziet tautās, bet, ja vienu, tad ne.

✓ Ja stārķu pavasarī pirmo reizi redz uz vienas kājas stāvam, atstās brūtgāns vai brūte.

✓ Ja stārķu redz uz mājas jumta, tad tajās mājās gaidāmas kristības.

6. un 7. lappusi sagatavoja L.Rancāne. Foto: M.Rukosujevs

APSVEIKUMI, HOROSKOPS

- 13. jūlijs — Margrieta, Margarita.
- 14. jūlijs — Oskars, Ritvars, Anvars.
- 15. jūlijs — Egons, Egmonts, Egija, Henriks, Henrihs.
- 16. jūlijs — Hermine, Estere.
- 17. jūlijs — Aleksis, Aleksejs.
- 18. jūlijs — Rozālija, Roze.
- 19. jūlijs — Jautriete, Kamila, Digna.

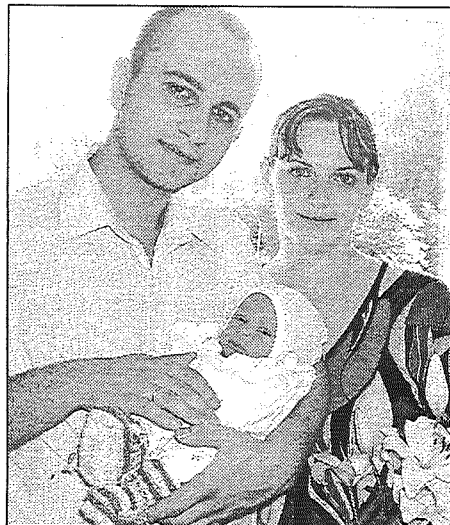
Audz laimīgs, mazais!

Oksanas Piskunovas meitiņa pasaulē nāca 5. jūlijā. Jaunajai ģimenes loceklei vārdu izvēlējusies lielākā māsiņa Jūlija. Viņa grib, lai mazulīti nosauktu par Darinu. Māmiņa Oksana ir gandrīz vai simtprocentīgi pārliecināta, ka tā arī būs. Arī tētis **Anatolijs** neiebilst. Savulaik viņš izvēlējās vārdu vecākajai meitai.

Piskunovu ģimene dzīvo Preiļos. Oksana strādā par auklīti bērnu dārzā «Pasaciņa», bet Anatolijs gateri. Man bērni patīk, saka Oksana, esmu pieradusi gādāt par viņiem un arī par svešiem rūpējos kā par saviem. Bērni ir jāmil. Kā «puķītes dārzā», kā sirsniņas azotē» lolotas un aprūpētas arī abas māšes, kuras ir vienīgie mazbērni Oksanas vecākiem Raisai un Georgijam, un vecvecākiem no Anatolija puses — Klavdijai un Jevgēnijam. Arī šīs ģimenes dzīvo Preiļos un ir galvenie palīgi mazbērnu audzēšanā. Mēs vieni paši pat netiktu galā, atzīstas Oksana, pateicoties vecmāmiņām par palīdzību.

Oksana arī teica sirsniņu paldies dzemdību nodaļas personālam par brīnišķīgo atbalstu.

5. jūlijs Preiļu dzemdību nodaļā bija uztraucošākā diena šomēnes. Viens pēc otra pasaulē steidzās četri mazuli — trīs meitenes un viens zēns. Mediķi metās no vienas māmiņas pie otras, jo mazie gandrīz vai sacentās, kurš pirmais ieradāsies. Jaunajai māmiņai **Diānai Smirnovai** šajā svarīgajā brīdī bija drošāk, jo blakus atradās arī viņas vīrs **Juris**. Abi kopā arī sagaidīja savu pirmo bērniņu — žirgtu puisīti. Jau slimnīcā viņi savam mazulītim deva vārdu — **Mārtiņš**. Tāda bija tēta griba. Viņš skaidroja, ka Jura diena saistīta ar pavasara saulgriežiem, bet Mārtiņa diena tikpat nozīmīga un svinama ir rudens saulgriežos.

Juris strādā firmā «Axel», bet Diāna — Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļā. Darbabiedri jaunzimušo un viņa māti pārsteiguši ar skaistu pušķi. Ar rozēm pie sava pirmā mazbērna steigušies vecvecāki: Marija un Mihails, Marija un Boriss, kā arī vedējparis. Bet Juris sievu šajā nozīmīgajā dienā iepriecinājis ar viņas mīļākajiem ziediem — baltajām lilijām.

Mārtiņu kristīs pēc katoļu tradīcijām Preiļu baznīcā, kurā pāris laulājies.

Diāna īpašu paldies teica ārstei Svetlanai Morozovai, kā arī pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem. Savam pirmdzimtajam viņa vēlēja labu veselību, bet tētis teica augt jautram un draudzīgam, jo tādām cilvēkam dzīvē vieglāk dzīvot.

Ingas Strūbergas mazā meitiņa pasaulē nāca 10. jūlijā. Šajā laimīgajā brīdī klāt bija arī viņas tētis **Raitis**. Vecāki mazulīti nosaukuši par Daniēlu Gundu. Mājās, Rēzeknes rajona Viļānos māsiņu gaida vienpadsmitgadīgais Kristaps un Alise Klinta, kura pirms pāris mēnešiem pārkāpusi pirmā gada sliekšni. Inga pirmie bērni dzima Rēzeknē, bet šoreiz viņa apzināti izvēlējusies Preiļus. Tāpēc, ka šeit tūlīt pēc dzemdībām tētim atļauts tikties ar jaunzimušo, viņa pamatoja savu izvēli. Iepriekš par ģimenes dzemdībām nedomājuši, taču mediķu piedāvājumu tētim palikt un būt klāt viņš pieņēmis nešauboties.

Inga strādā Viļānu bērnu un jauniešu centrā, Raitis ir basketbola treneris. Mazulītei ir arī divas vecmāmiņas: Biruta un Valentīna.

Daniēlu Gundu paredzēts kristīt Viļānu baznīcā. Savai meitiņai Inga vēlēja labu veselību un izturību. Viņa stāstīja, ka radīniece mācoties par astroloģi un jaunzimušajai esot prognozējusi aktīvu un sportisku dzīves ceļu.

Inga Strūberga pateicās vecmātei Dagnijai Novikai, bērnu mātai Baibai Rucai un pārējiem, kas palīdzēja dzemdībās.

Kura ir īstā mamma?

Kādi baltajai Liebritānijas iedzīvotājam piedzimuši melnādaini dvīņi pēc tam, kad reprodūktīvās veselības klīnikas darbinieki kļūdas dēļ mākslīgās apaugļošanas procesā viņai ievadījuši cita pāra ģenētisko materiālu.

Jaunā māmiņa ir šausmās par notikušo kļūdu, taču nevēlas šķirties no pasaulē laistajiem dvīņiem. Tikmēr melnādaino mazuļu bioloģiskie vecāki vēlas vērsties tiesā, lai atgūtu savus bērnus.

Lielbritānijas Nacionālā veselības dienesta amatpersona, kas vēlējas palikt anonīma, avīzei sacīja, ka tiek radīts viss iespējams, lai šādi incidenti neatkārtotos. Viņš norādīja, ka šāds misēklis iespējams vienā no miljoniem mākslīgās apaugļošanas gadījumiem. «Tagad problēma ir izlemēt, kuri ir

dvīņu īstie vecāki,» piebilda amatpersona.

Juridisku apsvērumu dēļ netiek atklāti ne vecāku vārdi, ne klīnika, kurā tika sajaukts ģenētiskais materiāls.

HOROSKOPS NEDĒĻAI (15.-21.07.)

Auns. Nepalaidiet garām interesantas iepazīšanās! Tuvinieki jūsu klātbūtnē jutīsies droši. Attiecībā jūs interesēs perspektīva, domāsiēt un plānosiet nākotni. Būsiēt netipiski piekāpīgs, iejūtiēgs un izpalīdzīgs. Pratiēsiēt nopelnīt naudu. Liktenīga nedēļa tiem, kuri ir nolēmuši kaut ko krasi mainīt savā dzīvē.

Vērsis. Gūsiēt atzinību sabiedrīkos pasākumos, varat uzstāties ar runām un tosiēm. Attiecībā būsiēt pašaiēdzīgs un laipns. Jūsu dzīvē var notikt kāds brīnumš. Kļūsiēt enerēīgākš, dzīvespriēcīgākš, strādāsiēt ar sen nepierdzētu sparū. Atri mācēsiēt panākt savu. Aizrausiēt cilvēkus ar savām idejām un gribēsiēt iegūt varū pār tiem.

Dvīņi. Var gadīties dienesta romāniņš, tomēr esiet noslēpumains un kluss! Ģimenē gribēsiēt ieņemt vadošo lomu, būsiēt liels diplomāts. Būsiēt lietiēkšš, tomēr nedēļas pirmajā pusē nav ieteicams uzskākt neko jaunu. Svarīga būs atzinība un ievēnība. Labi izpratiēsiēt cilvēku problēmas un pratiēsiēt palīdzēt.

Vēzis. Milas dzīve būs nestabila. Laujiēt mīlotajam būt viņam pašam, tā jūsiēt izvairīsiēt no egoisma radītām nesaskanām. Neļausiēt nevienam uzkūn dzēties. Jau laikus spēsiēt paredzēt nepatikšanas un iespējamas grūtiēbas. Būs daudz spilgtu notikumu, būs dzīves komforts, atradiēsiēt labāk apmaksātu darbu.

Laiva. Jutiēsiēt emocionālu neapmierinātību, gribēsiēt ātrākas pārmāiņas. Pietrūks ģimenes atbalsta, būs jāmācās kļūt patstāviēgam bez citu palīdzības. Saņēsiēt izdevīgu piedāvājumu, kas pirmajā mirklī liksiēs nereāls, taču nenovērtēsiēt par zemu savas spējas. Būs tendence dramatiēzēt situāciju.

Jaunava. Lietiēkšo tikšanos laikā varat pamanīt kādu, kas saista uzmanību. Neesiet tik atturīgas, jo no istām jūtām nevajag slēpties. Komplimentus uztversiēt kā glaimus. Visu savu laiku vēlīsiēt pelnās gūšanai, esiet vēriēgas attiecībā pret darījumu partneru finansiālo stāvokli, nav ieteicams aizdot naudu. Šī būs rosiēga nedēļa.

Svari. Būs veiksmīgs flirts, tomēr tālāk par vārdiem tas neturpināsiēs. Ceļojumā gūsiēt ne tikai jaunus iespāidus, bet arī iepazīsiēties ar sev noziēmīēgiē cilvēku. Izdosies likt citiem strādāt šā labā. Sasāpējušos jautājumu risiniēt diplomatiēskā ceļā, izvairīsiēt no atklātiem konfliktiēm. Apmeklēsiēt dažādus kursus, seminārus.

Skorpiēns. Mīlēsiētā jūsiēt gribēsiēs uzkūndzēties. Gaismā var nākt seni grēki, tomēr diplomatiēskā ceļā jūsiēt izdosies izvairīties no attiecību pārtraukšanas. Jūsiēt palaimēsiēs, bet nezaudēsiēt modriēbu. Ja gribat, lai arī turpmāk veicas, neiesāistīsiēt atklātos konfliktiēs, biežāk piekāpiēties.

Strēlniēks. Būsiēt netipiski taupīēgs. Pirms izpaūzāt savus nodomus, padomāsiēt, kā tos īstēnosiet. Mīlēsiētā prasīēs daudz pacietības un uzmanības, apvādiētiēt savas kapriēzes. Būsiēt pārlīēcināts par savu taisnību, būs grūti vienotiēs. Nestēdiēzīsiēt sākt kaut ko jaunu, pabeidziētiēt aizsākti, iegādāsiētiēt vai kā citādi iegūsiēt nekustamo īpašumu.

Mežāziē. Sirds atmodīsiēs jaunām jūtām, būsiēt emocionāls un kaislīēgs, nedēļas beigās varat gan šķirt laulību, gan doties laulībā. Veiksmīga nedēļa, lai veidotu biznesa kontaktus, iegūtu jaunus partnerus. Lietiēkšo tikšanos laikā pratiēsiēt izmantot savu dabisko šarmu un pievilcību.

Ūdensvīrs. Attiecībā ne jūsiēt, ne jūsiēt partnerim nebūs jāgarlaikojas, jo būsiēt ugunīēgs un kaislīēgs, laužotiētiēt stereotipus un pieņēmtās tradīcijas. Nedziēvojiētiēt vientulībā: būtu ieteicams atstāties sabiedrībā, jo varat saņēmt interesantu un daudzsolu darba piedāvājumu. Jūs biezi vadīsiēt intuiēcija un impulsiē.

Zīvis. Būsiēt kapriēzas, untumainas un nelīdzsvarotas. Veiksmīga nedēļa tā, kuras dosies tālā ceļojumā. Varat kļūt par kāda liktenīēgo cilvēku. Neļaujiētiēt laiskumam, istais laiks, lai papildinātu zināšanas, kuras būs nāktiētiēt panākumu atslēga. Mērēki būs lieli, tas palīdzēs jūsiēt nenovirziēties no iesāktā ceļa.

PAR VISU...

Žurnāls «Pele» — jūlijā

Ja Zvaigžņu kari ir viena no tavām mīļākajām filmām, tad numura spēle šoreiz ir tavējā — Jedi Knight 2: Jedi Outcast. Savukārt eksperti savu viedokli izteiks par spēlēm Die Hard un Tony Hawk's Pro Skaters. Vēl tev būs iespēja uzzināt par neordinārām iespējām izmantot datoru, kas jauns armijā, un izbaudīt ekstrēmus vasaras priekus. Numura intervijā tu satiksi vienu no Latvijas populārākajiem sportistiem — solotāju Aigaru Fadejevu. Un kā arī — šis un tas par modi, mūziku un sportu.

Nevalstisko organizāciju atbalsta centrā

Valde mācās stratēģisko plānošanu

Nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsta centra valdes locekļi, to asistenti, valdes direktore, centra aktīvākie brīvprātīgie darbinieki, kā arī sabiedrisko organizāciju pārstāvji divu dienu seminārā apguva zināšanas par stratēģisko plānošanu. Kā informēja NVO centra direktore Arija Garkalne, kopumā paredzētās apmācības ilgs sešas dienas. Centra darbinieki mācīsies arī šajās un nākošajās brīvdienās. Viņi apgūs tēmas «Komunikācijas prasmes un sabiedriskās aktivitātes», «Lēmumu pieņemšanas process».

Līdzekļi šīm mācībām, kuras vadīs kvalificēti konsultanti un eksperti no Rīgas un Jelgavas NVO, iegūti, izstrādājot projektu Baltijas – Amerikas Partnerattiecību programmas NVO Atbalsta programmai. Projektu sagatavoja Sieviešu kluba prezidente Elita Jermolajeva.

To, cik nepieciešamas ir šādas apmācības, pierādīja 2001. gada novembrī notikusi vietējo sabiedrisko organizāciju un iniciatīvas grupu aptauja anketēšana. Aptaujas dalībnieki uzsvēra vairākas mērķa grupas, kam noteikti būtu nepieciešamas apmācības: brīvprātīgie, valde. No anketām arī kļuva skaidrs, ka nepieciešams vairāk uzmanības un darba pievērst tādām apmācību tēmām kā stratēģiskā plānošana un lēmumu pieņemšanas process, sabiedriskās aktivitātes un komunikācija ar institūcijām, līderu praktiskās iemaņas un prasmes.

Kā teica Arija Garkalne, jaunā Preiļu NVO atbalsta centra valde ievēlēta un sāka strādāt tikai 2001. gada nogalē. Valdes locekļiem nereti trūka zināšanu un prasmju savas darbības efektīvai īstenošanai. Organizācija saskārās ar grūtībām, jo ne vienmēr pietika iemaņu organizācijas darba stratēģis-

kajai plānošanai, mērķu noteikšanai un īstenošanai. Rezultātā tika bremszēts ikdienas darbs.

Valdes apmācības kursus un ar tiem saistītajos praktiskajos darba uzdevumos gūtās atziņas, kā arī apmācību materiālus paredzēts apkopot valdes rokasgrāmatā, kas noderēs arī turpmākajā darbā.

Gaida brīvprātīgos, kas nodarbotos ar rūpju bērniem

Preiļu NVO sociālo darbinieku klubīnš jau kopš vasaras sākuma regulāri divreiz nedēļā – otrdienās un ceturtdienās – organizē nodarbības bērniem ar īpašām vajadzībām. Minētajās dienās Preiļu novadā, kā arī apkārtējos pagastos dzīvojošie bērni un pusaudži invalidi pāris stundas šeit var pavadīt interesantās nodarbības, ko organizē klubīnā darbinieki. Preiļu novada dome piešķirusi līdzekļus dažādu materiālu – krāsu, papīru, pildzīmuli, spēļu iegādei. Taču nācies saskarties ar pirmajām un visai nopietnajām grūtībām. Vajadzīgi brīvprātīgi palīgi, kas varētu šīs pāris-stundas pavadīt kopā ar bērnu. Katram no mazajiem invalidiem, kas centrā ierodas mammas vests un viņas pavadībā, vajadzīgs kāds, kas nodarbotu laikā ir blakus bērnam. Šeit nevar viens vai divi darbinieki strādāt ar visiem vienlaikus. Bērnu veselības stāvoklis, kā arī viņu attīstības līmenis prasa, lai pieaugušais būtu līdzās katram.

Bērni centrā izvēlas, ko viņi todien gribētu darīt. Kādam patīk vienkāršākās datorspēles, cits zīmē un krāso. Dažs nodarbojas ar šķērēm, izgriež figūriņas un no tām veido ainavu. Miniizstāde no bērnu pirmajiem darbiem jau pašlaik apskatāma centrā. Ir bērni, kuriem patīk galda spēles. Katram vajadzīga pieauguša cilvēka palīdzība. Jāpalīdz rociņām koordinēt kustības, individuāli jāpa-

skaidro, arī galda spēlēm vajadzīgs partneris.

Sociālo darbinieku klubīnš aicina brīvprātīgos – jauniešus, kam vasaras brīvlaikā divreiz nedēļā atrast pāris brīvas stundas nebūtu pārāk sarežģīti, pensionārus, kam neizmanto laika pietiekami, nākt palīgā. No viņiem tiek prasīts viens – pacietība, lai bērnam palīdzētu kādas jaunas prasmes apgūšanā, kā arī kaut nedaudz līdzietības un žēlsirdības pret šiem rūpju bērniem. Protams, nav aizliegta arī mammu atrašanās līdzās saviem bērniem, taču klubīnš tāpēc arī organizē šīs nodarbības, lai mātēm pāris stundas nedēļā būtu iespējams atpūsties un šo laiku veltīt citām vajadzībām. Rūpju bērnu mātes šo iespēju ar pateicību izmanto. Nav zaudētas arī cerības par sociālās aprūpes dienas centra izveidi, tāpēc tie bērni, kas pašlaik jau apmeklē sociālo darbinieku klubīnā nodarbības, spēs vieglāk integrēties citu cilvēku sabiedrībā.

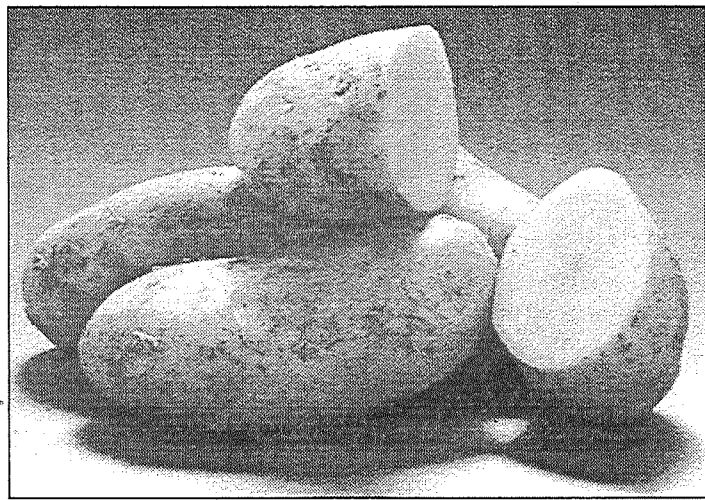
Piedalās ASV vēstniecības rīkotajā pieņemšanā

Preiļu sieviešu kluba prezidente Elita Jermolajeva, kā arī Līvānu sabiedriskā fonda «Baltā māja» direktore Irīna Kulitāne piedalījās ASV Neatkarības 226. gadadienas svinībās. Tās notika Rīgā, Brīvdabas muzejā, un to rīkotājs bija ASV vēstnieks Latvijā. Uz pieņemšanu bija aicināti visdažādāko nozaru pārstāvji, — valstsvīri, politiķi, uzņēmēji, inteligences un mākslas, sabiedrisko organizāciju pārstāvji. Rajona sabiedrisko organizāciju pārstāvji bija uzaicināti sakarā ar to, ka šajās organizācijās īstenoti ASV vēstniecības atbalstīti projekti. Viens no gadadienas svinību sponsoriem bija arī Līvānu uzņēmums «Lettglas».

L.Rancāne

RECEPTES

Jaunie kartupeļi

Kartupeļu salāti

1 kg kartupeļu, 1 paprika, 1 ola, 1 sīpols, 1 marinēts vai svaigs gurķītis, 1 selerijas kāts, 150 g augu eļļas, 4 ēdamkarotes vīna vai ābolu etiķa, vegeta, pipari, sāls, garšviela — baziliks.

Kartupeļus ar mizu vāra sālsūdenī. Sīki sagriež sīpolu, selerijas kātiņu, sakapā olu, kubiciņos sagriež gurķīti un papriku. Atsevišķā trauciņā gatavo eļļas un etiķa mērcīti, kurai pievieno vegetu, piparus, sauso baziliku un beigās, ja nepieciešams, sāli. Ja šķiet, ka etiķa pievienots par daudz, mērcītē var iemaisīt nedaudz cukura. Visu pārlej salātiem, dekorē ar sarkaniem un zaļiem paprikas riņķīšiem.

Vakardienas kartupeļi — šodien

1 kg vārītu kartupeļu, 1 sīpols, 150 g gaļas buljona, 4 ēdamkarotes vīna etiķa, vegeta, pipari, 100 g eļļas, zaļumi.

Ledusskapī uzglabāti, iepriekšējā dienā vārītie kartupeļi būs labs rezerves variants maltītei jebkurā laikā nākamajā dienā. Atliek vien kartupeļus sagriezt šķēlēs un pārliet ar gaļas buljonu, kuram pievienots etiķis, eļļa, vegeta un pipari. Gaļas buljonu var pagatavot no dārzenu vai gaļas buljona kubiciņiem. Kartupeļus

pārkausa ar zaļumiem. Visu noliek uz brīdi, lai ievielkas garšvielas.

Kartupeli un dārzeni kā piedeva gaļas šķēlei

1 kg kartupeļu, 1/2 kg burkānu, 1 puravs, 1/2 selerijas saknes, 1/2 litrs liellopu buljona.

Buljonu pagatavo no liellopa buljona kubiciņa. Kartupeļus nomizo, sagriež četrās daļās. Puravus sagriež ripiņās, seleriju kubiciņos, bet jaunus nelielos burkānus atstāj nolobītus veselus (lielākus burkānus var sagriezt kubiciņos). Dārzenus un kartupeļus vāra buljonā, bet jāuzmanās pārvārīt, lai tie neizšķīstu. Gatavus izņem ar putu karoti un notecina lieko šķidrumu. Dārzenus un kartupeļus pasniedz pie gaļas un kā pastāvīgu ēdienu arī veģetārieša galdā.

Kartupeļu lodītes

1/2 kg kartupeļu, 2 olas, 2 ēdamkarotes kviešu miltu, 1/2 karotes kartupeļu miltu, garšvielas: vegeta un garšviela kartupeļiem.

Vārītus kartupeļus samal un tiem pievieno visu pārējo. No samīcītās masas veido apaļas lodītes, tās apviļā miltos un vāra eļļā brūnas. Garšo labi ar dažādām mērcēm, zaļajiem zirnīšiem, arī pārlietas ar kečupu.

TESTS

Vai pazīstat sevi pietiekami labi?

Droši vien vairākums lasītāju uzreiz atbildēs: jā, protams. Bet vai tā tiešām arī ir? Varbūt pārbaudīsim. Izvēlieties no šiem trim raksturu tiem to, kas, jūsuprāt, visvairāk atbilst jums personīgi.

● **Pirmais tips.** Jūs nemīlat skaļas kompānijas, dodat priekšroku klusumam un pastaigām dabā. Saskaņojat ar draugiem nepiespiestā, mājīgā atmosfērā jūs priecē vairāk nekā vakari, pavadīti smaicīgās kafējnicās. Šī iemesla dēļ jūsu paziņas domā, ka jūs esat garlaicīgs cilvēks. Bet patiesībā jau tā nav.

● **Otrais tips.** Jūs esat samērā vieglprātīgs, viegli saejaties ar cilvēkiem. Bet pārāk viegli jūs ejat arī sava garastāvokļa maiņas pavadā — esat gan skumjš, gan pārāk jautrs.

● **Trešais tips.** Jūsu paziņas uzskata, ka kompānijās jūs esat neaizstājams. Jums ir lieliska humora iz-

jūta, jūs veicināt labu garastāvokli arī pārējos. Varat bez gala smidzināt, stāstīt smieklīgus notikumus.

Testa jautājumi

(atbildiet ar «jā» — a vai «nē» — b)

1. Vai jums patīk ēdieni ar asām piedevām?
2. Vai jūs kompānijās labi jūtaties?
3. Vai jums kādreiz rodas vēlšanās no prieka palēkties līdz griestiem?
4. Vai jūs mēlat saviem viesiem kavēt laiku?
5. Vai jums bieži ir galvassāpes?
6. Vai jūs aizmirstat kaut reizi iztīrīt zobus?
7. Vai jums vienmēr ir viena un tā pati frizūra?
8. Vai jums patīk minēt krustvārdu mīklas?
9. Vai jūs veicat rīta rosmi?
10. Vai jums bieži ir melanholisks garastāvoklis?
11. Vai jūs noteikti gribat strādāt klusumā, mierīgos apstākļos?

Tālākais vērtējums ar tabulas palīdzību.

Ja kopējā punktu summa jums sanāk mazāk par 20 punktiem, jūs esat vistuvāk pirmajam tipam.

	a	b	a	b
1.	3	2	7.	3
2.	2	1	8.	1
3.	4	2	9.	3
4.	3	2	10.	1
5.	1	2	11.	4
6.	4	1		

21-25 punkti, jādodomā, ka esat otrs tips.

Vairāk par 25 punktiem — jūs varētu būt vistuvāk trešajam tipam.

KONKURSS

13. jūlijā publicētās krustvārdu mīklas atbildes

Horizontāli: 9. Muklājs. 10. Kordova. 11. Proza. 13. Ēķis. 14. Skuja. 15. Auzas. 16. Utis. 20. Untas. 21. Kreilis. 22. Grīns. 25. Vajag. 27. Gnu. 29. Arēna. 31. Sper. 32. Urga. 33. Fons. 34. Svin. 35. Rikšo. 36. REO. 38. Otava. 43. Kusko. 44. Šūdraka. 45. Algot. 48. Upes. 49. Alnis. 51. Aļeko. 52. Ūdrs. 54. Sueca. 56. Štirija. 57. Lucerna.

Vertikāli: 1. Mali. 2. Kajaks. 3. Slokas. 4. Rīds. 5. Lukiāns. 6. Hēra. 7. Guza. 8. Svitene. 11. Pjura. 12. Aulis. 17. Tamariski. 18. Vien. 19. Transvāla. 23. Rauši. 24. Arsts. 25. Ver. 26. Gro. 27. Gar. 28. Ufo. 29. ANO. 30. Ava. 37. Euro. 39. Kuveita. 40. Mūris. 41. Skaja. 42. Londona. 46. Klijas. 47. Aklums. 50. Sula. 51. Acis. 53. Ērce. 55. Veļa.

Konkursa uzvarētāja ir **Ruta Petrovska no Līvāniem**, kura iesūtījusi vispareizākās atbildes. Apsveicam! Par mēnesi, uz kuru jūs vēlētos saņemt «Novadnieka» abonementu, var vienoties, piezvanot pa tālr. 1-53-07056.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Unikāls piedāvājums
dzīvokļa iegādei vai remontamTikai Hipotēku bankā īpaši izdevīgi aizdevuma
noteikumi valsts atbalstītas programmas ietvaros:

- likmes, sākot ar 6%;
- līdz 12 gadiem;
- bez papildu ķīlas.

Hipotēku banka
Tavas valsts banka

www.hipo.lv
Tālr. 8000100.

Preiļi, Brīvības iela 2, tālr. 5307063.

Pārdod

dzīvokli Preiļos. Tālr. 9468607;
māju Ārdavā. Tālr. 6878546;
Mitsubishi Lancer, 1990. g., remontējama.
Tālr. 22553, 9476372;
motociklu JAWA 1991. g. Tālr. 9110568;
traktoru DT-75, kultivatoru, 3-korpusu arku-
lu, lietotus baltos kriegelus. Tālr. 6846392;
mežu ar zemi (9 ha). Tālr. 52-45046;
govu. Tālr. 76249.

Pērk

zemi Latgalē neierobežotā daudzumā. Tālr.
9250605.

Dažādi

Forvardera pakalpojumi. Tālr. 9524606.

Jāva
apdrošināšanas
sabiedrība

ERGO

**Dāvina līdz 40%
atlaidi OCTA
apdrošināšanai.**

Tiek izsniegta apdrošināšanas uzlieme.

TIKAI Preiļos, Brīvības ielā 76
(blakus CSDD)
no 8.00 līdz 17.00 (darbdienās).
Tālr. 53-07038.

EDGARS FEDOSEJEVS

(1956.01.01. – 2002.11.07.)

Lūzt sirdis palicējiem, un pārtrūkst mīlestības stīgas,
kas vienoja ar tuvajiem cilvēkiem. Sāp tukšums. Tik
ļoti, ka pasaule paliek bez krāsām, bez skaņām, bez
dzīvības. Skumji atvadās un aiziet tie gadi, kurus vēl
vajadzēja izdzīvot visiem kopā. Mums. Un Tev.

Negaidīti un bez atvadu vārdiem no mums aizgājis
kolēģis Edgars Fedosejevs, apklususi viņa sirds.

Edgars Fedosejevs Iekšlietu ministrijas sistēmā strādāja kopš 1989. gada 1. jūli-
ja. No 1998. gada 1. septembra līdz 2001. gada 1. augustam bija Līvānu polici-
jas nodaļas priekšnieks. 2001. gada 1. augustā viņš kļuva par Preiļu rajona poli-
cijas pārvaldes priekšnieka vietnieku, kriminālpolicijas priekšnieku.

Augsta profesionalitāte, zināšanas, viriškība, nelokāma godprātība, stingrība
raksturoja Edgara darbu, bet sirsnība un draudzība – attiecības ar kolēģiem.

Ikreiz, kad mūžības vārti aizcērtas pāragri, mēs jautājam – kāpēc, bet ne-
saņemam atbildi. Arī šoreiz.

Lai Tev viegla dzimtās zemes smiltis!

Izvadīšana 16. jūlijā pulksten 12.00 no Jēkabpils pilsētas kapliņas.
Preiļu rajona policijas pārvalde

16. jūlijā pārdod dažādu šķirņu jauncūpas (2-6 mēn.), brū-
nas un baltas dējējvistas (10-12 mēn.), broilerus (1 mēn.),
pilēnus, baltos un pelēkos zosēnus, galīšus, barību. Sijukalnā
7.00, Galēnos 7.10, Stabulniekos 7.25, Riebiņos 7.40, Preiļos 7.55,
Sutros 8.25, L. Pūpajos 8.35, Pienīnos 8.50, Smelteros 9.00, L. Ans-
pokos 9.10, Priekules 9.20, Rudzītās 9.35, Rožupē 9.55, Līvānos
10.10, Jersikā 10.35, Upeniekos 10.45, Starēs 11.00, Vanagos
11.10, Upmalā 11.25, Vārkavā 11.35, Pliškās 11.50, Ančkinos
12.05, Anspokos 12.20, Kastīrē 12.30, Aglonas st. 12.40, Aglonā
12.55, Jaunaglonā 13.10, Ārdavā 13.30, Aizkalnē 13.45, Raudaukā
13.55, Pelēcos 14.05, Nīdermuižā 14.15. Tālr. 21270, 9186065.

Galēnu pagasta padome
2002. gada 20. augustā plkst. 10.00
pārdod atklātā izsolē nekustamo
ipašumu Lomu ciemā:
bijušā bērnudārza ēku
ar kopējo platību 589,8 kv. m. un
zemes gabalu 0,3 ha platībā.

Izsoles sākumcena Ls 1100.
Maksāšanas līdzeklis — lati.

Nodrošinājuma maksa 10% no
mantas sākumcenas. Iepazīties ar
izsoles noteikumiem un pieteikties uz
izsoli līdz 2002. gada 16. augustam
Galēnu pagasta padomē.

Informācija pa tālruni 53-74273.

SIA «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta
pieminekļus, apmales un
melnās betona apmales.
Līvānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Pērk cirsmas un mežus
ipašumā, zemi ezera krastā.
Tālr. 9104510.

Pērk papīrmalku, lapu koku un
skuju koku zāgbaļķus, cirsmas.
Tālr. 9185141.

Z/s «Musino» iepērk aitas
(Ls 0,80), govīs, teles, bullus,
cūkas, zirgus.
Tālr. 55639, 55798, 23887, 6461550.

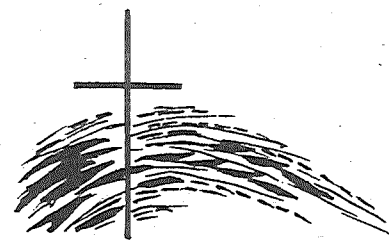
Pastāvīgi iepērk cūkgalu,
aitas un teļa gaļu.
Tālr. 9171235.

SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%.
Tālr. 9121830, 6467570, 54-74696.

SIA «Kārlis Viens» iepērk
mājlopus kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsidijas.
Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Darbu steigā neaizmirstiet līdz 27. jūlijam
abonēt laikrakstu «Novadnieks»
augustam un pārējiem gada mēnešiem
un vinnēt

IU «Volkovs», IU «Arka», V.Šoldres IU, veikala «Astra»,
veikala «Ģimenīte», IU «Komar Karate Klubs Aglona»,
SIA «Salang - Preiļi», «Unibankas», IU «Afrodites dārzs», IU «Paula 3»,
«Grindeks», SIA «LETTGLAS» un «Lattelekom» balvas.

Pašus tuvākos mums atņem bēdas,
Spēki zūd, un sāpēs jāsagumst.
Atstājot uz zemes kapu pēdas,
Aiziet tie, kas dzīvi deva mums.
Kad izskan pēdējie atvadu vārdi
un no asaru rasas dziest sveču
liesmas, izsakām līdzjūtību Ligitai
Trubačai, no TĒVA atvadoties.
Preiļu 1. pamatskolas
kolektīvs

Uz tavām mājām bēda atnākusi
Un tavu sirdi aukstām plaukstām
skar.
Izsakām līdzjūtību Boleslavam
Kivleniekam, MĀMULĪTI
zemes klēpī guldot.
Dienesta biedri

Izsakām līdzjūtību
Arkādijam Patmalniekam
sakarā ar TĒVA nāvi.

Kaimiņi

Mums dzīvē, tēti, pietrūks tevis,
Un ceļa nebūs, kur tikties ļauts.
Tas gaišums, ko mums līdzī devi,
Ļaus tālāk iet un paveikt daudz.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Arkādijam Patmalniekam
sakarā ar TĒVA nāvi.
VAS LC filiāles «Jēkabpils ceļi»
kolektīvs

Aiziet var, bet ne tik tālu,
Lai caur ziediem un puteņu
vāliem neskanētu atmiņu balss.
Skumju brīdī, kad pārtrūcis
TĒVA dzīves pavediens,
izsakām līdzjūtību Lūcijai.
SIA «Lauku Tehnika»
kolektīvs

Tuvs cilvēks nemirst,
Tikai pārstāj blakus būt...
Izsakām patiesu līdzjūtību
Olgai Isajevai sakarā ar
VĪRA pāragro nāvi.
Aģentūra «Baltikums»

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.
Skumju brīdī esam kopā ar Mariju
Caicu, bērniem un mazbērniem,
no VĪRA, TĒVA un VECTĒVA
uz mūžu atvadoties.
Mājas kaimiņi

† Paņem līdzī saules glāstus,
Ko tev draugu rokas liek.
Lai tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdī siltāk tiek.
Izsakām līdzjūtību
Edgara FEDOSEJEVA tuviniekiem
sakarā ar viņa pāragro nāvi.
Preiļu kriminālpolicijas
kolektīvs

Kamēr vien tālāk mūsu dienas ies,
Tavs mūžs mūsu gaitā atsauksies.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Edgara FEDOSEJEVA tuviniekiem,
viņu mūžībā pavadot.
Daugavpils pilsētas un rajona
policijas pārvaldes kolektīvs